

DIRVA

★★★
THE FIELD
Nr. 19
Gegužės-May 9, 1957
Cleveland, Ohio

Tautinės Sąjungos aktualieji reikalai

Tautinės Sąjungos seimas birželio 1-2 d. Clevelande

Pasikalbėjimas su Tautinės Sąjungos pirmininku Dr. S. Biežiu

Artinantis Tautinės Sąjungos seimui Dirvos redakcija kreipėsi į pirmininką Dr. S. Biežį su eile klausimų, ryškiančių Tautinės Sąjungos dirbamą darbą. Štai tie klausimai ir jų atsakymai.

— Kokie šaukiamo Sąjungos seimo uždaviniai ir kodėl jis šaukiamas Clevelande?

— Pirmiausia, Sąjungos statutas numato šaukti seimus ne rečiau kas du metai. Ir jau tradiciniai įprasta, kad jie įvyksta kas antri metai.

Šitokiuose seimuose peržiūrima atlikti darbai, daromos išvados ir stengiamasi nustatyti gaires būsimai veiklai.

Jau ir dabar numatyta itin svarbių uždavinių, į kurių esmę čia nėra galimybių gilintis, kuriais seimas kaip organizacijos vyriausia institucija, turės pasisakyti. Čia galima suminėti vieną tokių uždavinių, būtent, Sąjungos darbų koordinavimą ir glaudesnę bendradarbiavimą su kitomis Sąjungai ideologiškai artimomis organizacijomis.

Amerikos Lietuvių Tautinė Sąjunga savo seimus šaukia vis kitose vietovėse, kur yra Sąjungos skyriai. Šį kartą pasiskirta Clevelandas, nes čia veikia stiprus skyrius, yra tautinio nusistatymo savaitraštis Dirva, leidžiamas jau virš 40 metų, kurio leidimo našta paskutiniu metu yra pasiėmusi Vilties Draugija. O Sąjungos seimo Clevelande dar nėra buvę.

— Kokie Tamstos, kaip pirminko, pažiūra į ALT Sąjungos tikslus Amerikos lietuvių bendruomenėje? Kaip tų tikslų iki šiol buvo siekiama?

— Mano pažiūra visiškai sutampa su Sąjungos tikslais, nustatytais jos statute, kurie suglaustoje formoje šitaip suformuluoti: Palaikymas ir ugdymas lietuvių tautinio susipratimo ir lietuviškos tautinės kultūros vertybių Amerikos lietuvių tarpe, skatinimas ir rėmimas Amerikos lietuvių pastangų teigiamai įsijungti į Amerikos visuomeninį bei ūkinį gyvenimą ir rėmimas lietuvių tautos pastangų atstatyti laisvą ir nepriklausomą Lietuvos valstybę.

Iš šitos ištraukos galima matyti, kad Sąjungos tikslai plačius pagrindinai pagrįsti lietuviškos kultūros tyrinėjimu. Vertybės išlaikymo ir ugdymo principais bei neatlaidžios pastangos išlaisvinti pavergtą Lietuvą.

Tų tikslų buvo siekiama įvairiais būdais vyriausiai atsivėlgiant į esamas sąlygas, galimybes ir pajėgumą. Bendraisiais reikalais Sąjunga širdingai talkina pvz. ALTu, pereitą metų suruoštam Amerikos Lietuvių Kultūros Kongresui, Dainų Šventės rėmimas, lietuvių jaunimo petičijos pravedimo, Vasario 16 gimnazijos bei vargo mokyklų Vokietijoje rėmimas ir t.t. Šale to Amerikos Lietuvių Tautinė Sąjunga yra parodžiusi nemažai savos iniciatyvos ir atlikusi svarbių darbų išimtinai savomis jėgomis, pvz. Washingtono sąskrydžiai, kurie padėjo išgarsinti ir išpopuliarinti gerą lietuvių tautos vardą, patarnauti Lietuvos laisvinimo bylai.

— Kokius lietuvių sluoksnius atstovauja Tautinė Sąjunga Amerikoje?

Dr. S. Biežis, Tautinės Sąjungos pirmininkas.

— Sąjunga nesiekia atstovauti ar monopolizuoti jokio sluoksnio. Tačiau su malonumu ir džiaugsmu reikia pažymėti, kad didelis nuosimtis Sąjungos narių tarpe yra įvairių aukštųjų profesijų ir kilnaus biznio žmonių. Šis reikšmingas faktas duoda Sąjungai daug pajėgumo, judrumo, iniciatyvos ir ryžto. Sąjungai miela turėti ir paprasčiausio darbo žmones, kurių pažiūros sutampa su Sąjungos pagrindiniais principais.

— Kai kas prikiša Tautinei Sąjungai, kad ji esanti "fašistinių likučių" prieglobstis. Ką Tamsta galėtumėte pasakyti dėl šio priekaišto?

— Manau, Tautinę Sąjungą gana gerai pažįstu. Jos santvarkoje nesu matęs nė mažiausio "fašistinio" pasireiškimo. Taipgi nesu matęs nė vieno "fašisto". Galiu kategoriškai pareikšti, kad Tautinė Sąjunga nebuvo ir nėra jokios prieglobstis nė fašistams, nė kitokiems istams. Ji tik į demokratijos principus ir jų pagrindais tvarkosi. Šitokie primetimai yra tik piktos valios žmonių nepagrįsti priekaištai, į kuriuos neverta kreipti jokio dėmesio. Tik apgailėtina, kad šitokie neatsakingos valios pikti priekaištai randa vietos nekuriųje spaudoje, tačiau, kaip teko girdėti, vienas toks laikraštis išdėjo tokį raštą per neapsižiūrė-

jimą. Reikia tikėtis, daugiau tas nebeprasikartos.

— Kaip pasireiškia Tautinės Sąjungos veikla Lietuvos laisvinimo darbuose?

— Šis svarbusis klausimas reikalingas platesnio pasisakymo. Sąjunga, kaip srovė, įeina į Amerikos Lietuvių Tarybą, kurios vyriausios valdybos vicepirmininku yra Sąjungos oficialus atstovas adv. Antanas Olis. Jo plati pažintis ir aukšta įtaka aukštosios amerikietiškos sferose daug padeda Tarybai. Sąjungos vadovaujantieji asmenys ir kartais net ištisi skyriai ima iniciatyvą ar jungiasi su kitais veiksniais Lietuvos laisvinimo darbuose. Pav. šį metų Sąjungos skyriaus atstovybei vadovaujant ir pirmininkaujant Teodorui Blinstrubui Chicago Lietuvių Taryba suruoštoje Vasario 16 minėjimą turėjo nepaprastą pasisekimo, tiek aukų gausumė, tiek programos turiniu bei atsilankiusių skaičiumi. Sąjungos seimuose ir dažnai skyrių susirinkimuose žymią vietą užima ieškojimas būdų ir priemonių, kaip efektingiausiai padėti Lietuvai, kad greičiau išlaisvintų. Šis svarbusis reikalas Sąjungai yra labiausiai rūpimas.

Taip pat Sąjunga jau nuo seniai turi įsitikinimą eiti į platųjį pasaulį, ieškoti draugų - rėmėjų galingiausiose demokratinėse valstybėse, kurios laikui atėjus darys galutinus sprendimus tarpautinių problemų ir, žinoma, spres Lietuvos likimą. Čia kaip tik reikia turėti tikrai nuoširdžių ir draugiškų rėmėjų. Ir šio taip svarbaus, nors brangiai kaštuojančio tikslo siekti, imtasi ruošti eilę suvažiavimų — sąskrydžių šio krašto sostinėje Washingtone, kur skaitlingiems Kongreso, Vyriausybės, State Departamento, spaudos ir radijo atstovams bei per plačiąją amerikietišką spaudą būtų išskelti visi lietuvių reikalai.

Pirmu sąskrydžiu, tuomet vadinau Misija, amerikiečių dėmesys buvo atkreiptas į tai, kad lietuvių tauta nėra slavai, kad ji turi ilgą istoriją, savo gražią kultūrą. Apie tai daugelis aukštųjų

amerikiečio teturėjo labai miglotą supratimą ir dažnai laikydavo lietuvius neatskiriama Rusijos dalimi, kas, žinoma, sudarydavo stiprių sunkumų mūsų reikalams.

1953 metais Tautinės Sąjungos suruoštas jau didesnio masto sąskrydis iškėlė Lietuvos valstybės istoriją. Būtent, kad Lietuva kaip nepriklausoma valstybė atsirado ne 1918 metais, kaip daugelis amerikiečių manė, o ji buvo įkurta karaliaus Mindaugo 1253 metais, taigi prieš 700 metų. Čia buvo nurodyta Lietuvos istoriniai nuopelnai, kurie suvaidino svarbų vaidmenį tuolaikinės Europos istorinėje eigoje.

O pastaraisiais 1956 metais sąskrydis demonstravo lietuvių tautos liaudies kultūrą, muziką ir gražią dainą.

Žodžiu, šiais sąskrydžiais Amerikos aukštieji pareigūnai ir plačioji visuomenė buvo praktiškai supažindinta su lietuvių tautos istorija, kultūra, muzika ir daina.

— Ar šaukiamas Sąjungos seimas gali atnešti kokių didesnių pasiekimų pačioj Sąjungoj ir dirbamam Lietuvos laisvinimo darbui?

— Nemanau, kad pagrindinių pasiekimų įvyktų. Gi iš kitos pusės, laikas ir besikeičiančios aplinkybės iškelia naujų problemų ir uždavinių, į kuriuos prisisereaguoti ir ieškoti atitinkamo kelio tiksliai išsiaiškinti.

(Perkelta į 3 psl.)

VISAM PASAULY

• JAV nemano mažinti savo karinių pajėgų Europoje, nes to jaskmiai yra prašę NATO nariai, ypač pati Vokietija.

• Lenkijos kardinolas Wyszynski gavo leidimą vykti į Romą ir Popiežiui padaryti pranešimą. Tokia kelionė aiškinama, kaip Lenkijos katalikų vadovų bėdėsi bendradarbiavimą su komunistais.

• Italijos ministeris pirmininkas A. Segni, po 22 mėnesio koalicinio valdymo, atsistatidino. Atsistatidinimas įvyko iš kabineto pasitraukus keturiems socialdemokratų ministeriams. Italijos prezidentas Gronchi ieško kito kandidato iš krikščionių demokratų į min. pirmininkus.

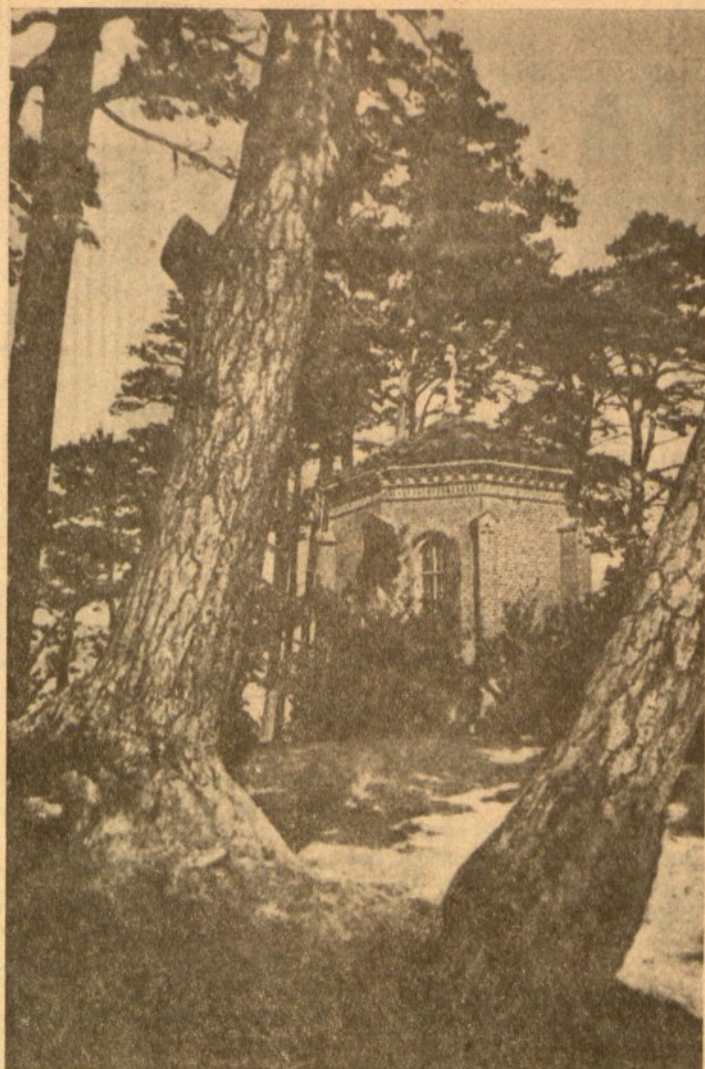
• Miręs senatorius McCarthy yra parašęs knygą iš aktualių komunistinės veiklos tyrinėjimų. Knyga artimiausiu metu bus atiduota leidėjams.

• Valstybės sekretorius Dulles dalyvavo Paryžiuje JAV ambasadorių, esančių vakarų Europoje, konferencijoje. Taip pat tarėsi su Prancūzijos ministru pirmininku G. Mollet.

• Būrys Japonijos laikraščių redaktorių ir televizijos filmuotojų atvyksta į JAV vieno mėnesio kelionėms.

• Rašytojas O'Neill laimėjo Pulitzerio dramos premiją už savo veikalą "Long Day's Journey Into Night".

• Clevelando simfoninis orkestras, susidedantis iš 108 muzikantų, išvyko gastrolėms į Europą. Koncertuos Belgijoje, Vokietijoje, Anglijoje, Ispanijoje, Prancūzijoje, Šveicarijoje, Austrijoje, Olandijoje, Lenkijoje ir Čekoslovakijoje. Koncertai įvyks 21 mieste.

Į mūsų Palangą taip pat atėjo pavasario dienos. Nuotraukoje Birutės kalnas Palangos miestelyje.

BUVO SUSITIKĘ POLITINIŲ GRUPIŲ ATSTOVAI

Sekmadienį, gegužės mėn. 5 d. įvyko politinių grupių atstovų pasimatymas. Dalyvavo trys delegacijos: K. Škirpa, J. Kaminskas ir P. Vainauskas; V. Rastenis, V. Alksnis ir B. Bieliukas; J. Brazaitis, J. Šlepetytis ir V. Vaitekūnas.

Vilkinų grupių vardu buvo formuluoti 7 punktai (ne atskirai) siūlomi dėti tarimosi pagrindin. Sutarta vėl susitikti birželio mėn. 8 d. 7 val. vakaro, davus laiko atstovams susižinoti su platesniais sluoksniais ir parengti kitų pažiūrų išdėstymą.

NAUJAS IMIGRACIJOS ĮSTATYMAS

Paskutinis pabėgėlių imigracijos įstatymas — Refugee Relief Act of 1953 — baigėsi 1956 m. gruodžio 31 dieną. Pagal tą įstatymą lietuvių pabėgėlių iš Vakarų Europos atvyko virš 2,000 asmenų. Nevisi lietuviai pabėgėliai, kaip ir kitų tautybių, tuo įstatymu pasinaudojo, todėl liko Europos kraštuose, be naujai pabėgusių vengrų nemažai ir seniau iš komunistų valdomų kraštų pabėgusių. Norinčių į gailinčių į Ameriką emigruoti bendras įvairių tautybių skaičius siekia 75,000 asmenų. Viso iš Rytų Europos pabėgusių yra dar Vakarinėje Europoje apie 200,000 asmenų.

Šiomis dienomis teko man lankytis Washingtone ir matytis su Kongreso imigracijos komisijomis bei kalbėtis su atskirais senatoriais ir kongresmanu Walter. Iš jų patyriau, kad šis Kongresas rimtai planuoja išleisti papildomą pabėgėlių imigracijos įstatymą.

Viena žymi Amerikoje veikianti grupė daro didelių pastangų dėl didelių imigracijos įstatymų pakeitimo, tačiau vargu jiems pasiseks to pasiekti. Mes lietuviai, o taip pat ir kitos tautybės iš Centro ir Rytų Europos, turėtume būti aktyvūs ir motyvuotais raštais kreiptis į savo senatorius bei kongresmanus, kad būtų išleistas specialus imigracijos įstatymas, pagal kurį būtų įsileidžiami į Jungtines Amerikos Valstybes šių kategorijų pabėgėliai:

1. Įsileisti iš Vakarų Europos kraštų 75,000 pabėgėlių, kurie paliko savo tėvynes pradedant 1939 metais, pabėgdami nuo bru-

Baigėsi Pavergtųjų Tautų posėdžiai

Trečioji PJT sesija Europoje pasibaigė balandžio 30 d. Išdiskutavusi ji priėmė politinės komisijos paruoštą deklaraciją dėl padėties sovietų pavergtuose kraštuose ir dėl vakarinių galybių politikos santykiuose su Sovietų Sąjunga. Ji svarstė Europos apsijungimo problemas ir Europos Tarybos politiką ir diskusijų išvadoje priėmė rezoliuciją, kuri prašo Europos Tasybą bendrai su PJT atstovais paieškoti kelių išlaikyti Europos tautų kultūros tradicinės valstybės, paremiant sovietų pavergtųjų tautų tremtinių kultūrinės institucijas, įgalinant tremtinius intelektualus dirbti savose srityse, išleisti savo veikalus gimtąja kalba, įgalinant tremties jaunimą studijuoti savo tautinės kultūros dvasią, sudarant visiems tiems uždaviniais specialų Europos fondą. Šią rezoliuciją gražiai papildė ir pailiustravo atskiras pranešimas ir rezoliucija apie dabartinę tremtinių padėtį Europoje.

Ši sesija susilaukė ypač daug palankaus dėmesio iš Europos vadovaujančių politikų ir spaudos. Buvo atsilankę ir tarė žodį Europinio Sąjūdžio ir Rytų Komisijos pirmin. Valle-Paussin, Europos Tarybos Patariamojo Seimo pirm. Dhouses, Anglijos, Belgijos, Olandijos, Prancūzijos, Švedijos, Vokietijos parlamentų atstovai, Europos Patariamojo Seimo nariai. Ypač plačiai buvo komentuojamas Vokietijos įžymaus politiko Bundestago nario Kiesingerio pareiškimas, kad Vokietija niekada daugiau nesigriebs Hitlerio metodų tarpvalstybiškoms ginčams spręsti, kad Vokietijos ir Rytų Europos likimas glaudžiai susijęs ir kad Čekoslovakija-Lenkija-Vokietija tarpusaviniams nelygumams turinčios įsijunginti.

Savo linkėjimus sesijai raštu atsiuntė buvę Prancūzijos premjerai G. Bidault ir A. Pinay ir Europinio Sąjūdžio vardu P. Drapier. Savo linkėjimus sesijai atsiuntė ir JV Valstybės Sekretorius J. F. Dulles ir Kubos delegatas JT, didelis PJT draugas, dr. N. Portuondo.

VILTIES DRAUGIJOS NARIŲ

susirinkimas įvyksta 1957 m. birželio mėn. 1-2 d. Clevelande, Hollenden Hotel, Tautinės Sąjungos seimo metu.

Visiems Draugijos nariams ateinančią savaitę bus išsiųsti nėti asmeniniai pakvietimai ir negalintiems į susirinkimą atvykti įgaliojimai.

ISLEIDŽIA LIETUVOS LAISVĖS KOVOTOJŲ DAINAS

Jau paruoštas spaudai Lietuvos laisvės kovotojų dainų rinkinys. Redagavo J. Aistis. Išleidimu rūpinasi Lietuvos Nepriklausomybės Tarka.

• Kolumbijoj vyksta priešvyriausybines riaušes. Daugiausia riaušėse pasireiškia studentija.

Vis daugiau kalbama, kad Valstybės Sekretorius, kurio amžius ir sveikata jau trukdanti eiti pareigas, artimiausiu metu pasitrauks. Nuotraukoj Prezidentas Eisenhoweris Dulles palydi į NATO konferenciją Bonnoje, Vokietijoje.

Lithuanian Weekly, published by American Lithuanian Press & Radio Ass'n VILTIS, Inc. (Non-profit), 1272 East 71 St., Cleveland 3, Ohio. Telephone: Henderson 1-6344. Issued in Cleveland every Thursday. Editor: Baly Gaidžiūnas. Entered as Second-Class matter December 6th, 1916, at Cleveland under the act of March 3, 1879. Subscription per year in advance: in the United States — \$5.00 in Canada — \$5.50, elsewhere — \$6.50. Single copy — 10 cents.

Lietuviškas savaitraštis, leidžiamas VILTIES, Amerikos Lietuvių Spaudos ir Radijo D-jos (Inkorp. ne pelnui), 1272 East 71 St., Cleveland 3, Ohio. Telefonas: Henderson 1-6344. Išleista Clevelande kas ketvirtadienį. Redaktorius: Baly Gaidžiūnas. Įregistruota kaip antros klasės siunta 1915 m. gruodžio 6 d., Clevelande pagal 1879 m. kovo 2 d. įstatymą. Prenumerata metams iš anksto. Jungt. Amerikos Valstybėse \$5.00. Kanadoje — \$5.50, kitur — \$6.50. Atsk. Nr. kainą 10 centų.

Šia savaitę...

Baly Gaidžiūnas

Visais laikais geros informacinės medžiagos apie Lietuvą pasigedom. Net ir tada, kai gyvenime laisvės dienas ir jai paruošti turėjome visas prieinamas sąlygas. O ką kalbėti dabar, kada jai paruošti ir daug reikalingų šaltinių pasidarė mums visiškai neprieinami, o pagaliau, ir piniginiai ištekliai kartais gerus užsimojimus suparalizuoja.

Paties gyvenimo drąskomas informacinės spragas apie Lietuvą kaišioti atėjo mūsų studentai. Kiek keistoka, atėjo neturėdami pinigų, pagaliau gal ir patyrimo pradžioje kiek stige, bet labai gerų norų vedini. Jie pradėjo leisti anglų kalba žurnalą LITUANUS.

Ir reikia pripažinti, tie geri norai iki šiol davė ir labai gerus vaisius. Žurnalo tiražas pakilo iki 3500. Jis pasiekia daugelį įtakingų šio krašto žmonių, kurie turi galimybės plačiau susipažinti su mūsų tėvyinės bėdomis. Drauge parodant ir mūsų dvasinius turis, kurie ne išmaldos prašo, bet vertai peilytos laisvės reikalauja.

Mūsų studentai — LITUANUS leidėjai mano, kad jie savo paskirtį jau pusėtinai atlikę, jei jie to žurnalo galėtų spausdinti iki 5000 egz. Todėl tuo tikslu jie per visą šį gegužės mėnesį ir vykdo piniginių išteklių telkimą, kad tas žurnalas išsilaikytų, kad jo tiražas būtų didesnis, kad jis pasiektų dar daugelio reikalingų asmenų duris. Ir būtų tikrai didelė nuodėmė, o drauge ir gėda, jei lietuviai savo doleriu to studentų tikrai gero ir reikalingo darbo neparemtų.

Patys LITUANUS leidėjai apie tą žurnalą ir jo paskirtį taip sako:

"LITUANUS siekia kuo platesnės rimtos informacijos apie Lietuvą, jos tragediją; lietuvius, jų kultūrinius ir kitų sričių pasireikškimus. Iniciatoriams pirmoje eilėje rūpi pasiekti 2 plačias potencialių skaitytojų grupes: (a) įtakinguosius svetimaučius bei jų įstaičius ir (b) gimusius tautiečius, kurių ryšiai su tautiniu kamieniu yra nutrūkė arba labai silpnai. Mums rūpi skaitytojų patiekti rimtos medžiagos; vengiame intensyvių, agitatorių informacijų. Esame nuomonės, kad subtyli informacinė vaga yra efektingesnė už kitas formas, tuo labiau, kad leidinys taikomas intelektualinio nusiteikimo bei interesų asmenims.

Visi LITUANUS leidimo rūpesčiai pareikalauja daug pastangų, darbo ir laiko, tačiau nei vienas LITUANUS leidimo pasidaravimas nėra atlyginamas. Nei redakcija, nei administracija, nei bendradarbiai, nei platintojai negauna jokio atlyginimo; net simbolinio honoraro neįstengia paskirti. Tačiau džiugu pastebėti, kad šį darbą atlieka individai su pranta tautinės aukos prasme; tik pasišventusių indi-

vidų dėka leidinys reguliariai pasirodo."

LITUANUS leidimui savo skiriamą auką leidėjai prašo siųsti šiuo adresu: 916 Willoughby Avenue, Brooklyn 21, N. Y.

Daugiau kaip prieš metus laiko šiuose puslapiuose kalbėjome, atsiųstos ALT apyskaitos proga, kad netoli \$10,000 išmetama beveik beverčiai. Tos kalbos tada lietė ALT išlaikymo Informacijos Centro lėšas. Ir dabar, kada mūsų studentai šaukiasi pagalbos labai reikalingam darbui, tas ALT sekretorius labai jau globojamas Informacijos Centras, lietuviškiems laikraščiams siuntinėja pasenusias ir labai mažos vertės žinutes, kuriose labai stropiai surašoma visų ALT vadovų pajudėjimai, juos pristatant daug didesniais, negu iš tikrųjų yra. Ir tas malonumas lietuviškajai visuomenei per metus kaštuoja netoli \$10,000.

Kodėl prie tos pačios kalbos grįžtame? O grįžtame todėl, kad kur labai reikia, ten pinigų nėra, gi kur jų yra, ten dirbama ne taip, kaip reikėtų dirbti.

Ar nereikėtų ALT vadovybei šia proga, kada LITUANUS šaukia pagalbos, apie tą marinamą ir vėl iš numirusių prikeliamą Informacijų Centrą rimtai pagalvoti.

Visuomenė, kuri ALT atiduoda savo aukas, tikrai apsidžiaugtų, kad nereikalingas lietuviškų laikraščių "švietimas" iš Informacijos Centro pasibaigtų, o tie pinigai nueitų į LITUANUS kasą, kuris atlieka daug didesnę ir vertingesnę darbą.

Ta pačia proga norisi pasakyti, kad jokios nuodėmės nepildytų ir LNF, jei iš savo kasos taip pat atitinkamą sumą paskirtų LITUANUS leidimui. Taip pat, kaip ir ALTui, būtų tik garbė gerą darbą paremti. Pagaliau, vertėtų tą studentų dirbamą anglių kalba informacinį darbą apie Lietuvą ir lietuvius atsiminti ir kitoms organizacijoms. Ypač SLA ir LRKSA, kurie dažnomis progomis pasako, kad jie yra tikrai turtingi ir jiems lietuviški reikalai ne tik rūpi, bet ir įpareigojantys.

Vertėtų LITUANUS leidėjams visoms toms organizacijoms parašyti raštus ir paprašyti paramos. O po to, kai į tuos raštus atsilieps, paskelbti spaudoje kaip šis tas darbas realia parama įverino. Iš to visuomenė susidarytų aiškesnį vaizdą, kas tuščiažiliauja, o kas nuoširdžiai ateina į talką. Juk turbūt ne be pagrindo girdėti, kad ir ALT vadovybė LITUANUS leidimui tėra numetusi tik skatikus, o iš apituščios kasos Bendruomenės proporcingai kelius kartus stipriau tą darbą yra parėmusi.

D a b a r
p a t s l a i k a s
u ž s i s a k y t i
D I R V Ą !

KAS ir KUR

• Uragvajaus konsulas Chicagoje Feliksas Stungevičius balandžio 27 d. vedė panelę Mary Jane Birmingham, Evanstone (Ill.) gyvenančio komersanto John L. Berminghamo dukterį.

Jungtuvės buvo Chicagos turistų priemiesčio Evanstone šv. Atanazijaus R. Katalikų bažnyčioje, o pojungtuviniai pusryčiai Saddle and Cycle klube. Jungtinių ceremonijose ir pusryčiuose dalyvavo apie 250 kviestų svečių. Konsulų tarpe matėsi Lietuvos konsulas Chicagoje Dr. P. Daužvardis su ponia. Inž. E. Bartkus buvo pabrolis ir vyr. iškilmų tvarkytojas. Be jų, iškilmėse dalyvavo konsulo pusbrolis inž. J. Karuža, inž. A. Rūdis ir Dr. J. Paplėnas su ponėmis.

Nors F. Stungevičius yra augęs ir mokslus ėjęs Uragvajuje, bet dėka jo tėvo Igno Stungevičiaus (mirusio Chicagoje š. m. vasario mėn.) neblogai kalba lietuviškai ir palaiko ryšius su lietuviu.

• Liet. Taut. Akademino Sambūrio Chicagos skyriaus valdyba pirmame posėdyje pasiskirstė pareigomis: pirm. inž. V. Mažeika, vicepirm. M. Šimkus, sekretorius S. Mankus, išdin. P. Vebras ir kultūros reikalų vedėjas Dr. J. Dauparas. Revizijos Komisijon išrinktas Dr. Jonas Juodikis, o ne Dr. Juodvalkis, kaip buvome paskelbę.

• Dr. A. Gerutis, kaip teko patirti, dalyvaus birželio pradžioje Clevelande rengiamame Lietuvių Tautinės Sąjungos Seime, o po to lankysis Chicagoje, kur padarys viešą pranešimą.

• Lietuvių Tautinio Sąjūdžio Rinkimų Komisija informuoja, kad jau pradeda plaukti balsavimo lapai, kuriais korespondencijai būdu renkama LTS Valdyba. Primenama, kad balsavimo lapų

negavusieji, gali juos gauti iš Rinkimų Komisijos adresas: Dr. J. Paplėnas, 5647 S. Wood St., Chicago 36, Ill.

• Hartforde balandžio 28 d. lietuvių klube buvo surengta arbitražo režisoriui Ip. Tvirbutui, pastatiusiam "Vineą Kudirką", pagerbti. Arbitražės metu kalbėjo W. M. Chase, A. Šerkšnas, J. Baltulionis, K. Demikis, E. Miniukienė ir pats Ip. Tvirbutas.

• "Aidų" žurnalo premijos komisija: L. Andriekus, O.F.M., P. Jukus, dr. K. Pakštas, dr. J. Puzinas ir A. Vaičiulaitis, balandžio 28 d. Vašingtone, iš atsiųstų septynių veikalų rado tris vertes premijos.

Žurnalo leidėjams pritarus ir iš aukų būdu sudaryto premijų fondo tam tikslui sutikus duoti reikiamą sumą, paskirtos trys lygios premijos po 500 dol. šioms autoriams: dr. Juozui Girniui už veikalą "Žmogus be Dievo", dr. Jonui Griniui už veikalą "Lietuvių kryžiai ir kopytelės" ir dr. Adolfui Šapokai už veikalą "Senasis Vilnius".

Visi trys veikalai yra dar niekur nespausdinti. Premijų įteikimas įvyks gegužės 5 d., 3 val. p. p. "Aidų" koncerte Waterbury, Conn.

BOSTON

ATVYKSTA DR. A. GERUTIS

ALT'o pakviestas atvyksta į Bostoną Dr. A. Gerutis ir gegužės mėn. 11 d. 7:30 val. vak. Am. Liet. Tautinės S-gos namuose laikys viešą paskaitą Bostono visuomenei.

Gegužės mėn. 12 d. (sekmadienį) 7 val. vak. vietos Tautinės S-gos skyrius rengia Dr. A. Gerutį pagerbti vaišes.

Norintieji vaišėse dalyvauti praneša Ignui Vilėniškiui (telf. AN 8-8384), Justinui Vaičiūnui (telf. AN 8-5714) arba Jonui Kasmauskui (telf. FA 3-5075).

Dr. A. Gerutis apsistos pas Justiną Vaičiūtį — 28 "O" St., So. Boston.

ATSTOVAI T. S-GOS SEIMĄ

Balandžio mėn. 27 d. įvykęs T-nės S-gos skyriaus narių s-mas išrinko atstovus į S-gos seimą. Manoma, kad iš Bostono vyks penki atstovai.

Tautinės S-gos skyrius pasveikino Ministrą Žadeikį jo 70 m. jubilėjaus proga.

BAISIŲJŲ BIRZELIO ĮVYKIŲ MINĖJIMAS, GEGUŽINĖ IR KITI REIKALAI

1957 m. balandžio mėn. 29 d. įvykęs A. L. B-nės, Bostono Apylinkės naujos valdybos posėdis pirmininko S. Vaitkevičiaus bu-

PARCELS TO RUSSIA, INC.

1530 BEDFORD AVE., BROOKLYN 16, N. Y.
Tel. Ingersol 7-7272, Ingersol 7-6465

Ši firma įgaliota Intourist Maskvoje, čia vietoje rinkti muitus už siunčiamus daiktus į SSSR.

Klijentų patogumui veikia šie skyriai:

11601 Jos. Campau Ave., Detroit 12, Mich., Tel. Townsend 8-0298
651 Albany Avenue, Hartford, Conn. Tel. Chapel 7-5164
121 So. Vermont St., Los Angeles, Calif., Tel. DUNKirk 5-6550
78 Second Ave., New York City, N. Y., Tel. ORchard 4-1540
832 North 7th Street, Philadelphia, Pa. Tel. WA 3-1747

Galima beveik viskas siųsti — nauji ir dėvėti rūbai, maisto produktai, o taip pat visokiausi vaistai, Streptomicin, Penicilin, Rimofon ir kiti. Vaistai siunčiami oro paštu gavėjui pristatomi per 7-10 dienų.

Taip pat siunčiamos rašomos mašinėlės įvairiais alfabetais, akordijonai, siuvamos mašinos. Pristatymas garantuotas ir gaunate gavėjo parašą.

Pristatymas garantuotas ir gaunate gavėjo parašą.

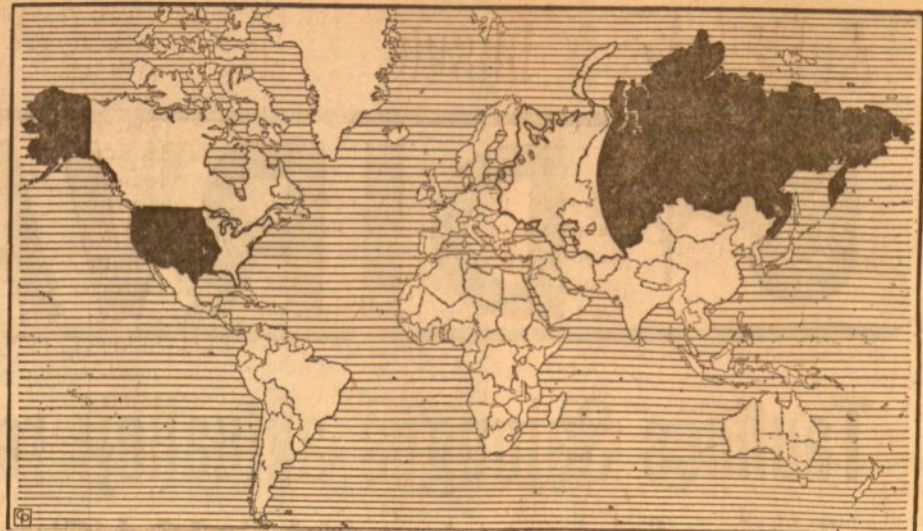
Naujas adresas:

PARCELS TO RUSSIA, Inc.

Naujas adresas: 1530 BEDFORD AVE., BROOKLYN, N. Y.
Telefonai: Ingersol 7-6465, 7-7272

Atidaryta kasdien ir sekmadieniais nuo 9 iki 6 val. ir šeštadieniais nuo 9 iki 4 val.

Kiekvienas siuntinys išsiunčiamas neatidėliojant ir paskyrimo vieta pasiekia per 7 savaites, oro paštu — per 8-10 dienų dienų.

Rusija pagaliau surado išeitį iš Ženevos konferencijoje pasiūlyto nemalonaus plano, leisti savo erdves žvalgyti kitų kraštų lėktuvams. Jie pasiūlė žvalgyti savo stepes, kad galėtų išžvalgyti Aliaską ir JAV pramonės vietas. Žodžiu, Maskva apsimetė durneliu ir laukia, kad gal ir kitas toks atsisiras, kuris su tuo planu sutiks... Nuotraukoj rusų siūloma žvalgyti erdvę.

SKAUTAI

ASS SUVAŽIAVIMAS
CLEVELANDE

(sks) Gegužės 4-5 d. Clevelande darbsčiai ir nuotaikei prabėgo Akademino Skautų Sąjūdžio suvažiavimas. Šeštadienio posėdžiai praversti YMCA centr. rūmuose, 2200 Prospect Ave. Suvažiavimą atidarė Korp! Vytis Clevelando sk. pirm. fil. Stp. Matas ir pristatė ASS pirm. fil. A. Platerį. Sugiedotas tautos himnas. Suvažiavimui pirmininkavo pasikeidami newyorkietis J. Ulėnas ir clevelandietis V. Kamantas. Sekretoriavo D. Verbic-

te, dalyvaujant kviestiems svečiams — Bostono Apygardos pirm. inž. V. Izibickui ir Apylinkės kontrolės komisijos atstovui inž. J. Gimbutui, svarstė ir nutarė:

1. Baisijų birželio įvykių minėjimą rengti birželio 15 d. — šeštadienį, 7 val. vakaro, Municipal Building salėje, So. Boston, Mass.

Pagrindinis kalbėtojas prof. K. Pakštas iš Washington, D. C. Taip pat bus meninė programa, gi visai Bostono plačiai visuomenei numatyta duoti pranešimų anglų kalba per Bostono radijo stotis bendrai su latviais ir estais.

2. AL B-nės Bostono Apylinkės rengs gegužinę rugpjūčio 25 d. "Romuva" parke, Brockton, Mass. Parkas jau užimtas.

3. Peržvelgus narių sąrašą rasta, kad nario mokesčio didžiuma narių nėra užsimokėjusi net ir už praėjusį laiką. Todėl prašomi visi nariai nedelsiant nario mokesį pradėti mokėti. Dirbantieji už 1957 metus, moka po 2 dol. Gi už praeitą laiką dirbantieji ir nedirbantieji moka po 1 dol. metams.

Taip pat pageidautinos aukos Kultūros Fondui ir studentų leidžiamam anglų kalba laikraščiu "LITUANUS".

Pigius siųsti apylinkės išdininkui Antanui Vilėniškiui, 862 E. 5th St., So. Boston, Mass.

A. Vilėniškis

kaitė ir Ald. Malcanaitė. Apie Skautų Sąjūdžio suvažiavimo d-organizacinį vadovavimą ir jo lyviais pasimeldė už žuvusius ir problemas kalbėjo fil. N. Maskaliūnienė ir t. n. J. Drasutytė. Apie Dr. Vydūno šalpos fondą ir jautrų pamokslą pasakė svečias kun. Spurgis.

Vėliau buvo ASS skyrių pranešimai. Apie "Mūsų Vytį" kalbėjo jo vyr. red. fil. Eug. Vilkas. Apie Dr. Vydūno šalpos fondą pranešimą skaitė fil. L. Maskaliūnas. ASS ir ASS reikalais kalbėjo fil. A. Plateris ir fil. L. Maskaliūnas. Popietis tęstas atskiromis Akad. Skautų Dr-vės ir Korp! Vytis narių sueigomis. Užbaigta kėlimo į tikrąsias nares ir senjorus iškilmėmis. Šeštadienio vakaras užbaigtas nuotaikei filisteriu. Jame smagiai pasišoka, iš širdies išsidaunuota ir audringai praversti rateliai. Čia tryško skaisti jaunatvės dvasia ir beribė energija, kuri užkretė ir filisterius. Ir tiems kojos smagiai kilnojosi bei netruko kvapo ratelių verpetuose.

Sekmadienį, geg. 5 d., ASS suvažiavimo dalyviai meldėsi su Clevelando tuntais šv. Jurgio bažnyčioje už Lietuvos Skautus Kankinius bei dalyvavo tuntu sueigoje. Po pietų posėdžiai buvo Tomlinson Hall salėje. Čia senj. T. Remeikis skaitė pašnekės apie ASS veiklą. Apsvarstytą ASS vasaros stovyklos reikalai įvairūs klausimai ir sumanymai. Senj. R. Vizgirdas paskaitė rezoliucijų komisijos paruoštus sveikinimus bei rezoliucijas. Suvažiavimą uždarė vienas iš jo pirmininkų — J. Ulėnas, dėkodamas rengėjams ir šeimininkams. Užbaigai sugiedotas tautos himnas. Cace techn. instituto pievoje filmų ir foto aparatų įamžino atsisveikinamųjų ASS suvažiavimo dalyvių veidus. Jų buvo per 65, ir jie išsivežė į savo gyvenamąsias vietas saulėtus Clevelando įspūdžius.

Šv. Jurgio — skautų kankinių dieną

(sks) Gegužės 5 d. Clevelando skautų Neringos ir skautų Pilėnų tuntai atšventė pasaulio skautų globėjo šv. Jurgio ir kartu Skautų Kankinių dieną. Iš ryto abu tuntai kartu su Akad.

Šv. Jurgio dienos proga LSS Tarybos Pirmios į vyresn. sktn. laipsnį pakelta sktn. A. Šemberienė ir skautininkės — pasktn. A. Petukauskienė. Paskautininkiais pakelti — vyren. sktn. Jūratė Laikūnaitė ir vyr. sktn. Remigijus Vizgirdas. Jiedu skaitlingame skautininkų rate davė žodį. Ordinu Už Nuopelnus apdovanoti — psktn. VI. Bacevičius, vyr. sktn. Alg. Muliolis ir vyr. vlt. Alg. Andrašiūnas.

Tėvynės Dukros žymeniu apdovanotos — vyresn. skiltininkės — Jolanta Drasutytė, Meilė Leknickaitė, Aldona Malcanaitė ir Viktorija Vaivadaite.

Neringos tuntininkės įsakymu į paskiltininkės laipsnį pakeltos — vyr. skautė Ald. Blumentalienė ir skautė Nijolė Petkevičytė. Vyr. sktn. V. Vaivadaite jos pačios prašymu atleista iš Neringos t. adjutantės pareigų. Jai pareikšta tuntininkės padėka.

Nauja adjutante paskirta vyr. sktn. Meilė Leknickaitė.

Pilėnų tuntininko įsakymu į vyresn. skiltininko laipsnį pakeltas sk. vyris sktn. Alf. Baliūnas, valtininko laipsnin — vair. D. Kižys ir paskiltininkio — skautas vyris R. Zorska.

Pilėnų tunte pasitraukė iš pareigų ilgamečiai draugininkai — DLK Vytauto skautų dr-vės dr-kas vyr. sktn. V. Kizlaitis ir DLK Kėstučio vilkių dr-vės dr-kas psktn. VI. Bacevičius. Jiedviem tuntininkas sktn. Kamantas įteikė padėkos lapus.

Naujais draugininkais paskirti — vytautėnams — psktn. Rimvydas Minkūnas, o kėstutėnams — vyr. sktn. Alfonsas Baliūnas. Vyr. sktn. V. Šembergiui ir sktn. G. Juškeviui įteikti LSB Džiamborės Fondo padėkos lapai.

LIETUVIAI PER LIETUVIUS — LIETUVIAMS!

DAINORA

49, THORNTON AVE., LONDON, W. 4

Telf. CHI 2107

SIUNČIA DOVANŲ SIUNTINĖLIUS LIETUVON IR SIBIRAN

IŠ EUROPOS

NEBRANGIAU kaip kiti, bet žymiai GREICIAU!

Medžiagos, avalynė, vaistai, laikrodžiai, baltiniai ir kit.

Ypatingai skubiam reikalui esant, užsakymai priimami telefonu Londone, CHI 2107.

Telefoniniai užsakymai automatiškai įrašomi plokštėn, todėl negali įvykti klaidų.

ORO PAŠTO siuntiniai Lietuvą pasiekia per 10-15 dienų. Paprastu paštu 4-5 savaitės. Oro paštu 1 kilogramo persiuntimas kaštuoja 24 šilingai, arba 3 dol. 30 centų. Kiekvienas sekantis klg. — 9 šilg., arba 1 dol 30 centų.

Pareikalavus, vaistai siunčiami pagal prisiųstą receptą.

Visi patarimai, paaiškinimai, kainoraščiai lietuvių kalboje siunčiami nemokamai.

Kiekvienas siuntinys, įskaitant visas išlaidas, apdraudžiamas.

Įmokėjimai grąžinami, jei siuntinys dingtų.

Rašykite lietuviškai, atsakysime lietuviškai tą pačią dieną.

Auklėjimas ir laisvė

KUN. KAZYS MAZUTIS

(Tęsinys iš pereinamojo numerio)

AUKLĖJIMAS IR ASMENS LAISVĖS

Mokyklos uždavinys yra auklėti individą, jo galias, bet taip pat auklėti jį visuomeniniam gyvenimui kaip laisvą žmogų.

1786 m. viename savo laiške Jurgiui Vašingtonui T. Jeffersonas parašė: "It is an axiom in my mind that our liberty can never be safe but in the hands of the people themselves, and that, too, of the people with a certain degree of instruction." (Roy J. Honeywell, The Educational Work of Thomas Jefferson, 1931, psl. 13).

Iš dalies žmogus yra tiek laisvas, kiek jis nori būti laisvu, kiek jis vertina laisvę ir kiek daro ką nors laisvei išlaikyti, — tai galioja kalbant apie asmeninę ar krašto, politinę laisvę. Iš dalies, — nes yra atvejų, kada ir laisvę mylintys žmonės yra pavergiami.

Pagal Jeffersoną didesnė galimybė išlaikyti laisvę yra tada, kada žmonės yra ne kieno nors valdomi, bet patys valdosi, patys valdo kraštą. Antra sąlyga laisvei išlaikyti yra atitinkamas švietimas. Žmonių tamsumas niekad nepasitarnavo žmonijai, o ypač žmonių laisvei. Tat būdamas susirūpinęs žmonių bei krašto laisve Tomas Jeffersonas reikalavo taip pat švietimo, auklėjimo, mokyklų.

Mokykla gi auklėja žmogų laisvei tada, kada ji siekia ugdyti mokslu apsišlavusius savistovius, laisvę mylinčius ir branginančius asmenybes.

Yra faktas, kad pavergėjai visada pabrėžia, kad žmonės turi būti valdomi ir kad jie nepalankiai žiūri į plačių žmonių masių švietimą bei savistovių asmenybių ugdymą.

Mokykla gali auklėti žmones taip, kad jie tikrai bus reikalingi valdymo, bet ji gali auklėti žmones ir valdymuisi. Ji gali akcentuoti ir ugdyti kas žmones skirsto, bet ji gali būti jungiantis, derinant ir vienijantis veiksnys.

Auklėjimas, kuris akcentuoja įvairius skirtingumus, juos palaiko ir ugdo, paruošia dirvą žmonių rūšiavimui ir išrinktuosius ir paniekintus, valdančius ir valdomuosius, privilegijuotus ir betesius, laisvus ir vergus.

Jei kuri mokykla skiepia tokias "tvarkos" ir "santvarkos" sąvokas bei pažiūras, kurios res-

pektuoja pirmą eilę profesinį bei pareigūnų autoritetą, nekreipiant pakankamai dėmesio ar net ignoruojant kiekvieno žmogaus autoritetą, žmogiškąjį asmenį, jo teises bei laisves, tokia mokykla yra nepajėgi auklėti žmogų laisvei, nes ji nepajėgia skiepyti pagarbos žmogui.

Jei mokykla skiepia sąvokas ir pažiūras, kad žmogus turi būti atlikti savo pareigas, o savo teisių bei laisvių turi išsižadėti dėl įvairių "kilnių" motyvų bei idealų — tokia mokykla tarnauja vienokiam ar kitokiam pavergimui, o ne heroizmui, ugdo dvasios vergus, o ne didvyrius.

Heroizmas yra tik ten, kur yra laisvas apsisprendimas, o ne spaudimas. Prie heroizmo teveda ne tušti žodžiai, prievarta ir patarimai kitiems, bet asmeninis pavyzdys to, kuris imasi kitus auklėti heroizmui.

Kai anglų idealas yra paruošti tam tikrą grupę žmonių, tam tikrą elitą, kuris valdytų kraštą, amerikiečių idealas yra auklėti visus piliečius taip, kad jie sugebėtų patys valdyti kraštą ir tokiu būdu išsaugotų savo krašto laisvę ir kiekvieno piliečio teises bei laisves.

Amerikoje auklėjimas laisvei nėra koks nors teoretinis, klasėse dėstomas dalykas, lyg koks "visuomenės mokslas", bet tam tikra dvasia, pasireiškianti visų dalykų dėstyje, o taip pat užmokyklinėje jaunimo veikloje. Ta dvasia pasireiškia tolerancija, tam tikru draugiškumu, noru suprasti kitus, kurie dažnai yra kitokios kilmės, padėties, kitokių pažiūrų, gabumų, polinkių. Ta dvasia pasireiškia ypač tarpusavyje pagarba ir tikėjimu į tam tikras prigimtas kiekvieno individo teises.

Tat ne visoks auklėjimas padeda žmonėms išlaikyti ir naudotis elementariškiausiomis asmenų teisėmis ir laisvėmis, lygiai kaip ir ne visoks auklėjimas geram stiprina individo valią.

Štai neseniai mūsų spaudoje pasirodė pareiškimas: "Visoks žmogaus proto švietimas yra jo laisvės stiprinimas." Ar autorius turėjo minty valios laisvę ar asmens laisvę — posakis yra abiem atvejais klaidingas. Tai racionalistinis galvojimas, pagal kurį visas individo auklėjimas glūdi proto švietime. Šis posakis aiškiai neatitinka ir Kat. Bažnyčios mintį.

Švietimas yra labai reikalingas,

bet vien jo neužtenka. Žmogus turi būti apsišvietęs, bet kartu ir doras žmogus. Jei švietimas darytų žmogų dora, visi mokyti žmonės būtų dori žmonės. Taip pat visi nemokyti būtų nedori. Bet taip nėra. Be to, švietimas švietimui nelygus. Gali būti švietimas laisvei ir nelaisvei, lygiai kaip švietimas geram ir blogam. Būtų nesuprantama, pav., auklėtojų ir Kat. Bažnyčios pastangos, kad žmonės neskaitytų blogų knygų, jei visoks proto švietimas būtų žmogaus "laisvės stiprinimas".

LAISVĖS VERTE

Vieni laisvę perversina, kiti nedavertina. Perversina ją paprastai tie, kurie ją prarado, jos nustojo. Nedavertina jos arba bevaliai arba tie, kurie ją naudoja. Šie paskutiniai savo laisvę brangina ir moka ją vertinti bei ginti, bet nedavertina kiti laisvės. Mat jiems reikalingi vienos ar kitos rūšies vergai.

Žmogus dažnai savo laisvę taip myli, kad bijo visko, kas gali ją kaip nors suvaržyti. Kitų laisvės jis taip nekenčia, nes bijo visko, kas galėtų ją bent kiek padidinti.

Yra nemažai žmonių, o taip pat katalikų, kurie serga laisvės baime. Čia nėra vietos panagrinėti istorinius ir ypač psichologinius to reiškinio pagrindus. Tiesa, laisvė, kaip ir kiekviena kita vertybė, gali būti piktnaudjojama, tačiau, — valios laisvė ir asmens laisvės, kaip vertybės, nėra krikščionybės, taigi ir Kat. Bažnyčios paneigtos.

Ir jei ne ta baimė, visi krikščionys, vietoj kartais pataikavę įvairiems pavergėjams būtų vadovavę kovai už laisvę. Jei tai būtų padaryta nuo viduramžių pradžios, tikriausiai būtų išvengę kruvinos Prancūzų Revoliucijos, gal būtų išvengę 1917 metų revoliucijos, gal ir šandien gyvenimas atrodytų kitaip, nes greičiausiai nebūtumėte turėję tos pabaisos, kurią vadiname komunizmu.

Kun. H. Muckermann vienoje savo knygoje sako, kad anglų MAGNA CHARTA LIBERTATIS, prancūzų DECLARATION DES DROITS DE L'HOMME ET DU CITOYEN, amerikiečių DECLARATION OF RIGHTS ir ATLANTIC CHARTA — visa tai yra jam lyg aidai šv. Povilo šauksmo, kurį galima išreikšti žodžiais: "Jūs esate gimę laisvi".

Tikrai, laisvė yra didelė vertybė, turinti savo atitinkamą vietą ir krikščioniškoje vertybių sąrangoje.

PILNUTINIS AUKLĖJIMAS

Kaip "laisvė", taip ir "pilnutinis auklėjimas" yra nevienodai suprantami.

Vieni, kalbėdami apie "pilnutinį auklėjimą" turi mintyje vispusią jauną žmogaus tobulinimą, visų jo galių vystymą. Čia viskas tvarkoj tol, kol pripažįstamos tam tikros normos ir ribos.

"Pilnutinio auklėjimo" šalininkai labai dažnai praktikoje žiūri į auklėtinį kaip į kokią mašiną, kurią reikia "afbaigti" iki detalių. Mašinos statytojas turi numatyti visas detales ir darbininkai turi mašiną atbaigti iki paskutinio mažiausio varžtelio. Bet žmogus nėra mašina. Mokykla nėra fabrikas. Auklėjimas yra tam tikra prasme įvadas į auklėjimąsi. Auklėjimas be tam tikro auklėtinio bendradarbiavimo ir jo sąmoninimo yra nebe auklėjimas, o dresūra.

Prie "pilnutinio auklėjimo" reikalavimų veda arba materialinis žmogaus supratimas arba absoliutizmas bei autoritativinės santvarkos. Nuosekliai — praktikoje paneigiamas auklėtinio asmens, jo laisva valia ir dvasinės jo galios.

Kiti vėl mano, kad mokykla turi teisę į "pilnutinį auklėjimą" ta prasme, kad visi kiti auklėjimo veiksniai turi būti mokyklai subordinuoti ir jos kontroliuojami. Tik mokykla žinanti ir sugébanti auklėti jaunimą. Kiti savo įtaką gali jį tik "sužaloti".

Nuosekliai, vieni mėgina išstumti iš auklėjimo darbo Bažnyčią, kiti valstybę, treči jaunimo organizacijas, vėl kiti tėvus. Kiekvienas siekia "pilnutinio auklėjimo" savo būdu, mėgindamas išstumti ir pasmerkti kitus auklėjimo veiksnius.

Hitleris siekė "pilnutinio auklėjimo", tėvai ir religinės institucijos turėjo nutilti. Sovietų Sąjungoje komunistų partija siekia

taip pat "pilnutinio auklėjimo", — tėvai ir Bažnyčia neturi jokių teisių ir balso auklėjime.

"Pilnutinis auklėjimas" yra tvarkoj tol, kol jis 1) praktikoje respektuoja auklėtinio asmenį kaip Dievo paveikslą ir panašumą ir 2) kol jis neuzurpuoja tėvų ir kitų institucijų, kaip pav., Bažnyčios, valstybės ir jaunimo organizacijų teises į auklėjimą. Jei vienos šitų sąlygų bei normų nėra, "pilnutinis auklėjimas" išsigimsta.

Šios normos galioja visiems, — taigi ir mums. Kiek auklėtinis nustoja praktikoje būti Dievo paveikslas ir panašumas, kiek nesiskaitoma su kitais auklėjimo veiksniais ir jų teisėmis, tiek ir mūsų auklėjimas yra totalistinis ir todėl netvarkoj. Toks "pilnutinis auklėjimas" nėra laisvės pagrindas, o tik kitokia vergija.

(Pabaiga)

Tautinės Sąjungos reikalai

(Atkelta iš 1 psl.)

Amerikos Lietuvių Tautinė Sąjunga buvo amerikiečių lietuvių tautinės dvasios pagrindinių nusistatymų ir, manau, šių aukštųjų principų niekas nesiruošia keisti. Kai dėl Lietuvos laisvinimo, sakyčiau, būtina jėgas bendrinti, ieškoti glaudesnio susitarimo ir visomis jėgomis intensyvuoti darbą. Atoslūgiui ar susiviravimui neprivalo būti vietos.

— Ar Tamsta asmeniškai nemanytumėte, kad reikėtų peržiūrėti ir gal pakeisti tuos Lietuvos laisvinimo vadinamus veiksmus ir organizaciją?

— Laikas visuomet atneša tulį sunkumų ir galimybių. Taigi būtų logiška derinti besikeičiančias sąlygas ir jas derinti su šių dienų įvykiais ir iškylančiomis problemomis. Kartais būna reikalingas pasukti kryptį ir moderninti važiavimo priemones. Juk yra kas taisytina, bet tas taisyimas privalo būti pozityvus, siekiant pašalinti esamus trūkumus vaduojantis paties gyvenimo nurodymais.

— Ar Jūs turite kokių naujų idėjų tų veiksmų pertvarkymo klausimu?

— Ateinančiam Sąjungos seimui bus šiuo klausimu paruošta speciali studija, duota svarstyti ir spresti. Taigi reikia palaukti paties seimo pasisakymo.

— Kokie Tautinės Sąjungos santykiai su Amerikos Lietuvių Taryba, VLIKu, Nepriklausomybės Tarka bei Lietuvos Diplomacija?

— Sąjunga įeina į ALTą ir bendrai dirba įvairius darbus. Sąjunga niekuomet neturėjo savo atstovybės VLIKe ir visiška nesikiša į jos vidurinius reikalus.

I Nepriklausomybės Tarką, įsikursią Amerikoje su savo centru šiame krašte, Sąjunga žiūri kaip į vieną Lietuvos laisvinimo darbą dirbančių veiksmų, palaiko draugingus, bendradarbiavimo pagrindus ryšius, ypač kai ji atlieka tokius darbus, kurių nedirba kiti veiksniai. Ypatingai šiuo požiūriu ji remtina.

Su visa Lietuvos Diplomacija Sąjunga visuomet palaikė draugingus ir artimus santykius kooperavimo keliu. Vienokiais ar kitokiais sumetimais nekooperavimas su visa L. D. neatitinka sklandžiam ir tiksliai Lietuvos laisvinimo darbui.

Visi veiksniai privalo jungtis sekmingesniai darbu.

Ar kada pagalvojate kas padaro Stroh's alų taip skanų?

Čia yra atsakymas:

Jis yra ugnim verdamas

prie 2000

laipsnių!

Jums patiks

Stroh's
jis šviesesnis!

The Stroh Brewery Company, Detroit 26, Michigan

DABAR UŽ VIETINĖS KAINAS!

AMERIKOS VIENINTELIS UGNIM VERDAMAS ALUS — UGNIM VERDAMAS 2000 LAIPS.

P L A U Č I A I

K. BARENAS

Jau kelintą savaitę Justas Paukštė smunka į kitą pusę gatvės, kai pamato pažįstamą. Bažnyčion jis eina arba su pačiais pirmaisiais, arba su pačiais paskutiniais. Jis nenori, kad kas nors užkalbintų, ir ypač vengia retesnių pažįstamų. Kuriuos jis dažnai susitinka, tai tie žino, kad jis neišvažiavo niekur, ir jiems gana. Dar visi tie kartu su juo skundžiasi sunkiu savo likimu. Senukai Tveriai, vienrankis Vilkas, našlė Girdzijėnienė, ta su vienuolika vaikų, kurių jau trečiasis pradėjo sirgti džiova, tai tie visi nesijuokia ir iš Paukštės, kad jo nepaėmė į Angliją ar Australiją, į Kanadą ar Ameriką. Bet rečiau sutinkamieji visada, rodos, tik ir žiūri į plaučius, jo pečius, ir sveikos spalvos stambų veidą ir šypsoi. Jei vien tik šypsojusi, tai dar būtų pusė bėdos. O anąkart susitiko jis Petrą Vladuką, kuris ligi šiol tebelaukia Amerikos, nes, girdi, esąs sveikas, o užkliuvęs dėl politikos, tai tas Paukštėi tiesiog ir pakišo klausimą:

— Ar ir tu sergi politika?

— Ne, — atsakė Paukštė, — plaučiai.

— Tau plaučiai? — tarė tada Vladukas, gerai nusikvatojo ir paklausė: — Tai ar ko-

munistas buvai?

— Aš? — nustebo Paukštė. — Ar tu pasiutai? Aš — komunistas? Už tokius įtarinėjimus nenoriu, sakysiu, net pažinties palaikyti.

— Kas patikės, kad tavo plaučiai nesveiki? — peštelėjęs už rankovės nusigrįžtantį jau Paukštė tarė Vladukas, bet Paukštė patraukė paliestąją ranką ir nužiūgniuodamas irzliai atsakė:

— Eik, eik, eik, tamsta! Kaip ir negėda žmogų šitaip įtarinėti?

Žinoma, Paukštė niekada nebuvo komunistas. Jis niekada nebuvo ir nacių. Taip pat ir jo plaučiai, rodos, sveiki, kaip jaučio, ir jo raumenys stiprūs, ir jis dažnai pats vienas paskaičiuoja sau, kiek jau dolerių būtų sukales Amerikoje, kiek jų padėjęs ir kiek visokių gėrybių prisipirkęs. Pasvajodavo jis ir apie kitus kraštus, į kuriuos dabar, rodos, jau uždaryti keliai, bet jo mintys dažniausiai sustodavo ties doleriu.

Anglijoj gal būtų jau turėjęs savo namus, kaip daugumas tenyksių, ir grįždamas iš darbo jis dairosi gatvėse, stengdamasis nuspėti, kokie būtų galėję būti jo pirktieji.

Kanadoj gal būtų kirtęs miškus — o, ja, darbas geras. O dažniausiai vis tas Amerikos doleris.

Kartais širdį užgula toks neramus sunkumas dėl to, kad liko Vokietijoje, ir, va, rodos, ta širdis išsivers pro šonkaulius. Kiti uždirba daug, kiti gerai gyvena, o kai Paukštė vienas sau skaičiuoja, tai rodos, kad jis uždirbtų dar daugiau ir gyventų dar geriau. Kai pažįstami parašo savaitinę savo pajamų sumą, tai Paukštė dar bent ketvirtadalį prideda. Tai štai kiek jis uždirbtų! Tokiais savo raumenimis, rodos, dvigubai daugiau padarytų darbo, negu anas laiško rašytojas, nes, va, Puodžiukėlis, kuris rašo, žmogus gerai padžiūvęs ir už Paukštę žymiai vyresnis. Tegau jau Paukštės uždėtis būtų ten tik ketvirtadalio didesnis už Puodžiukėlio, tegu būtų nors tiek, kiek ano, tegu būtų nors ne Vokietijoje! O, jei ne tie plaučiai, kuriems iš tiesų nieko pikta dar nėra...

Žmona jam prisegė tą plaučių ligą, kai jis užsirašė Anglijon, o važiuoti nevažiavo. Namie jau buvo kalbėta su žmona, ir abu vis dar abejojo, ar čia bėgti, lyg akis išdegu siems, į patį pirmąjį kraštą. Vyrai tada jau rašėsi į Kanadą miškų kirsti, bet niekas nejudino moterų, o Paukštės nebeužsėdėjo išskirti. Pasimesi, tai gal ir nebesusirasi. Taigi, kai Paukštė čiupo Kybartuose, tai tas matė ir Vokietiją, ir Austriją, ir Vengriją ir grįžęs vis tvirtino, kad buvęs dar ir Jugosla-

vijoje ir Italijoje ir ten taip pat apkasus knaisiojęs, tik karinių dalykų žinovai — buvę puskarininkiai Mikaila ir Šiupyla — dėl jo buvimo pastarusiuose dviejuose kraštuose ne tik suabejojo, bet išgėrė net į akis išvadino jį melagių. Jie patys vienas buvo kariavęs Italijoje, o kitas Jugoslavijoje, ir abu tvirtino, kad ten joks lietuvis nieko nekasė. Toks frontų ir užfrontės reikalas gerai pažįstančių žmonių griežtas laikymas metė tamsų šešėlį į Paukštės kažkur praleistuosius kelis paskutiniuosius karo mėnesius.

Pustrečio mėnesio žmona nebegavo iš jo nė vieno laiško, ir jau buvo visi žmonių ieškojimai susirinkę ir kartu su savo žmonom stovyklose naudojosi nemokamu maistu. Paukštės viso nebuvo. Vis dėlto tą vėlyvą sekmadienį popietę parsiklausė ir jis, užsimetęs kurtinę ant pečių ir iš laikrašty atspausito paieškojimo susiradęs žmonos adresą. Ligi tol žmona vis pasidėjudavo ir pasiverkšlėdavo belaukdam ir buvo jau beaprimstanti, nes ją dažniau ėmė pašneikinti virėjas Zabie-la, bet tada dar pardavė sutaupytašias cigaretes, užprašė už savo vyro vėlę mišias, po pietų gerai išsiverkė ir užmigo, o tada žiūri prasimerkusi — Paukštė šypsoi! Apsisveikinusi ji paklausė:

— O kur gi tu, Justinai, taip ilgai buvai? Visi seniai jau parėjo.

— Grasele, man ilgas kelias, tai kol parsikasčiau, tai ir prabėga laikas.

Tada jis ir papasakojo apie visus tuos kraštus, ir žmona klausėsi ir lingavo galva. O kai tie du puskarininkiai išvadino Paukštę melagių dėl jo buvimo Jugoslavijoje ir Italijoje, tada jos širdį ėmė graužti įtarimo kirminas.

— Biaurybe tu, — sakė ji, — su kokia nors vokiečių gyvenai, tai ir grįžai paskutinis iš visų.

Paukštė iš pradžių dar kvatojosi.

— Tu, Grasele, vokiečių, matyt, ir sapnuoji, — sakė jis. — Iš kur Italijoj tos vokiečių? Ai-ai-ai, Grasele, Grasele... Pamatei, kad bernai čia kabinejasi su vokiečiais, tai tau dabar ir rodos, kad pasaulis pilnas jų.

— Tu man nesakyk, — rauda žmona. — Begėdi tu! Aš čia laukiu, rūpinuos, naktim neužmiegu; dienom ašarų neužlaikau, kur tas mano Justinėlis, kur tas Justinėlis, o tas, biaurybė, šviti šviti, pareina sau išsimiegotas.

Ji prikiuro verkti, netrukus įsiraudojo, pylė savo Justui ant galvos rinkinius žodžius ir balsiai gailėjosi tų cigarečių, kurias pardavė, kai sugalvojo užpirti mišias.

— Būčiau verčiau suknelę nusipirkusi, — kūkčiojo ji, — nebeturiu, kuo apšvilkti, hu-hu, hu-hu, hee-ee, hu-uu-uu.

Paukštė tik kitą dieną pasisekė numaldyti savo žmoną, bet tas nepasitikėjimo kirminas ir liko širdy. Kitais kartais, kai papykdamas, ji vis prisimindavo tą vėlyvą savo

Tautinio šokio demonstracija

Tautinių šokių šventei paimta gera salė. — Šventėje dalyvaus 1000 šokėjų. — Išleidžiamas tautinių šokių vadovas. — Papigini-
nimai keliauti geležinkelio. — Jau kviečia užsisakyti biletus.

Pirmoji Amerikos ir Kanados lietuvių tautinių šokių šventė įvyksta Chicagoje 1957 m. birželio mėn. 30 d. International Amphitheatre, esančiame prie 42 ir S. Halsted gatvių. Iškilmingas šventės atidarymas prasidės 2 val. 30 min. Chicago laiku.

International Amphitheatre gali sutalpinti ligi 10.000 žiūrovų. Papiginiimas yra gerai žinomas visų Chicago gyventojų ir plačiai išgarsėjęs už Chicago ribų. International Amphitheatre buvo didžiųjų partijų konvencijos ir nuolat vyksta milžiniškos žemės ūkio, pramonės ir kitokios parodos.

Geriausio patogumai šokėjams ir žiūrovams. Šokėjams daug erdvės, puikios grindys, modernūs šviesų efektai. Žiūrovams puikus matomumas iš kiekvienos vietos. Veikia šaldomoji oro sistema (air condition), atkrinta lietaus baimė, daug jėgimų, patogus vietų suskirstymas ir suradimas.

International Amphitheatre pati geriausia vieta teatrinių šokių šventei rengti.

Šventėje matysime apie 1000 programos dalyvių. Juos sudarys lietuvių tautinių šokių šokėjai iš Amerikos ir Kanados. Taip pat ir Chicago parapiginių ir lituanistinių mokyklų auklėtiniai, kurie pasirodys su atskira programa.

Irena Šilingienė, žinoma tautinių šokių vadovė ir programos komisijos narė, jau aplankė ir patikrino visas tautinių šokių grupes, esančias už Chicago ribų. Visur rasta džiugi nuotaika ir ryžtas.

Rengiamoji JAV ir Kanados lietuvių tautinių šokių šventė savo apimtimi ir didingumu bus vienintelė visoje lietuvių emigracijos ir tremties istorijoje.

Pirmosios JAV ir Kanados lietuvių tautinių šokių šventės iškilmingam atženklinimui išleidžiamas Vadovas. Visos tautinių šokių grupės Vadovo redaktoriui tuojau siunčia savo grupės veiklos aprašymus ir nuotraukas. Redaktoriaus adresas: Mr. J. Kreivėnas, 1602 So. 48 Court, Cicero 50, Ill.

Tautinių šokių grupės, kurios reiškiasi lietuvių tautinių šokių srityje, bet dėl susidėjusių aplinkybių šventėje dalyvauti negalės, prašomos taip pat Vadovo redaktoriui skubiai siųsti savo veiklos aprašymus ir nuotraukas.

Vadove tilps visa eile straips-

nių apie lietuvių tautinius šokius. Vadovas pasirodys rengiamos tautinių šokių šventės išvakarėse.

I lietuvių tautinių šokių šventėje atvykstantiems išrūpinti kelionės papiginimai. Kelionės papiginimus gauna kiekvienas grupė, susidedanti ne mažiau kaip iš 30 asmenų. Grupę sudaro ne tik šokėjai, bet ir žiūrovai, vyksta į lietuvių tautinių šokių šventę.

Asmenys, kurie ryžtasi dalyvauti pirmojo JAV ir Kanados lietuvių tautinių šokių šventėje ir nori pasinaudoti kelionės papiginimais, jungiasi prie artimiausios tautinių šokių grupės ir sudaro bendrą ekskursiją.

Vietų kainos jau nustatytos ir biletai atspausdinti. Ložėse vieno bilieto kaina 5 doleriai. Pavieniai biletai ložėse neparduodami. Reikalinga užsisakyti visą ložę. Vienoje ložėje yra 6 vietos arba daugiau. Kitos bilietų kainos nustatytos po 4, 3, 2 ir 1 dolerius vieta.

Biletai numeruoti. Iš visų vie-

ty matomumas yra labai geras. Biletus jau galima užsisakyti šiuo adresu: Miss Josephine Miller, 1030 Central Ave., Evanston, Ill. Telef. — Greenleaf 5-9182. Patirtis rodo, jog visų didžiųjų parengimų biletai išparduodami iš anksto, todėl visuomenę kviečiama biletais apsirūpinti nedelsiant.

Šventėje šokamus lietuvių tautinius šokius palydės 28 instrumentų pučiamųjų orkestras. Orkestro dirigentu pakviestas muzikas Br. Jonušas.

Lietuvių tautinių šokių šventės išlaidoms padengti renkamos aukos. Praeitės pavyzdžiai rodo, jog didžiųjų įvykių išlaidoms padengti pajamų, gautų už parduotus biletus, nepakanka, todėl neišvengiamai reikalingos ir aukos, kad užtikrintų šventės pasisekimą. Aukų lapai jau siuntinėjami.

PHILADELPHIA

POLITINĖ VIENYBĖ IR REALYBĖ...

Iš Clevelando atklydęs Politinės Vienybės sąjūdis į Philadelphia lietuvių visuomenę, vieton apjungus politines grupes, įneša tik tuščio erzelio.

Nesant pranašų galima tvir-

tinti, kad P. V. ilgai neegzistuos, ne tik dėl savo veidmainingos prigimties, bet ir dėl jos autoriteto. Kas gi per eilę metų labiausiai visuomenę skaldė, kas toms prirašė reportažų, atsiminimų, korespondencijų ne tik tendencingų, bet įžalių ir melagingų, kad šiandien Lietuva, nepažinus jos asmeniniai pačiam, atrodė buvus tik apgavikų, išnaudotojų, karjeristų, ir kitokių iškrėpėlių kraštu.

Nejaugi turi įvykti stebuklas, kad šitokie autoriai, vieną vakarą susirinkę į posėdį, staiga pasikeis ir pradės naują gyvenimą. Neįtikėtina.

Žvilgtelėję į Phila P. V. aktyvius narius, pamatysim, kad čia įeina tie patys žmonės, kurie lietuvių tarpe eilę metų vykdė liet. visuomenės skaldymo darbą.

Paimkim kairiosios spaudos reporterius. Mes jų nematom dirbančių pozityvų darbą lietuviškoje veikloje. Jie, išskyrus save, nieko ir neatstovauja. Skaudu priminti, kad jie vykstant lietuviškiems koncertams, posėdžiams ar kt. susibūrimams, dažnai tautinę stiprybę semia karčiamose. Gi svarbesniais nutikimais su visa didele ir "išmintim" pasirodo viešumon ir nurodinėja kaip

ir kuriuo keliu eiti... rašo į savąją spaudą korespondencijas ir reportažus, suprantama, viską perleisdami per savąją "neklaidingumo" prizmę... kuri, deja, tik žemina lietuvių vardą.

Tautinės Sąjungos skyrius visiškai teisingai pasielgė pasitraukdamas iš P. V., nes su tokiais iniciatoriais ne tik nieko gero nenutars, bet tauriam lietuviui nedera nė sėstis už bendro stalo.

Draugo korespondento nueitas kelias skirtingas nuo minėtųjų. Jis eilę metų ryžtingai ir energingai dirbo visuomeninius darbus, neretai atsiekdamas gražių rezultatų. Bet ilgainiui (gal dėl savo energingumo) pradėjo nebesikaityti su kitų nuomonėmis. Kitaip tariant, pasišovė griežti tik pirmuoju smuiku. Suprantama, kad visuomenė nebeatsirado norinčių su juo bendradarbiauti. Svarbiausia gi, jo netikslios informacijos spaudoje, o paskutiniu metu net melagingos, pakirto visuomenės pasitikėjimą, kuri per paskutinį L. B. metinį susirinkimą atidavė, berods, vos 14-ką balsų...

Kritus jo žvaigždei, žmogus prieina iki įtūzimo, ieško progų kaip apjuokinti netik pačią L. B., kurioje jis pats su visa energija dirbo, bet deda pastangas užkirsti kelią ir palaužti ryžtą tautinės srovės žmonėms dirbti liet. visuomeninius darbus.

Turiu galvoje "Drauge" tilpusią korespondenciją "Tautininkai pasitraukė", kur rašoma, kad L. B. mėnį paskutinieji metai liūdniausiai, kad tautinės srovės žmonės į Phila visuomenę nieko pozityvaus neįnešė, o jei ir bandė — tai jų darbai paliko liūdnus prisiminimus. Jis sakosi šita rašas tiesos vardan...

Pasižiūrėkim į padėtį iš tikrųjų: A. L. B. pirm. p. Barzdukas, lankydams Phila vasario 16 d. progą, džiaugėsi radęs pavyzdinę tvarką, sugyvenimą, energingumą ir kitus teigiamus bendruomeninius apsieiškimus. Jis statė mus pavyzdžiu prieš kitas kolonijas. Tad darosi neaišku, kodėl praėjusieji metai liūdniausiai. Ar dėl to, kad minėtasis surinko per rinkimus tik 14-ką balsų ar tik todėl, kad ne jis, bet kiti dirbo.

Neįtikins liet. visuomenės ne jo tvirtinimas, kad tautinės srovės žmonių darbas nešė ir tebe- neša liūdnus prisiminimus. Visiemes žinoma, kad L. B. valdyboje antri metai dirba beveik pusė tautinės srovės žmonių, Balfui kelinti metai vadovauja irgi tautinės srovės žmogus. Phila. Liet. Meno Ansamblį, tautinių šokių grupę, šeštadieninę lietuvių mokyklą, iš dalies ir radijo

valandėlę suorganizavo tos srovės žmonės. Apie šituos žmones "Draugo" korespondentas prieš kurį laiką pats teigiamai atsiliepęs, staiga nori pavaizduoti juos, kaip netinkamą lietuvių darbą bedirbančiais.

Pilnai sutinku su Vyt. Seirijaus "Draugo" paskelbta nuomone, kad žmonės, kurie tik ki-

virčius ir nedarną įneša į lietuvišką gyvenimą turi noroms nenoroms iš jo išsijungti.

Leonas Vyzūnas

Ar jau

įstojai į

VILTIES

draugija?

GEROS ŽINIOS VISIEMS

KURIE NORI SIŪSTI SIUNTINIUS Į LIETUVĄ AR KITAS SSSR DALIS

Po didelių šios firmos pastangų INTOURISTas vėl patvarkė, kad vartoti drabužiai siunčiami į Lietuvą ir kitas SSSR dalis būtų vertinami kaip nešioti. Nuo gegužės 1 d. vartoti drabužiai šios firmos įstaigose bus įvertinami realistiškai, tad

NEREIKĖS MOKĖTI UŽ NESIOTUS DRABUZIUS tiek, kiek už naujus, o tik tiek, kiek tie drabužiai verti vietos rinkoje.

Parcel Department

GLOBE TRAVEL SERVICE

Tinkamesniam klientų patarnavimui turime įstaigas:

PHILADELPHIA 6, PA. NEW YORK 23, N. Y.
716 Walnut St. Tel. LOmbard 3-3455. 1991 Broadway. Tel. LYceum 5-0900.
Kasdien 9-5, trečiadieniais 9-8 val. Kasdien ir šeštadieniais 9-5, (sekmadieniais uždaryta).
CHICAGO 32, ILL. DETROIT 10, MICHIGAN
4102 Archer Ave. Telef. FREmont 6-6399. Kasdien 9-7, trečiadieniais 9-5 val. 6446 Michigan Ave. Tel. Tashmore 5-7560. Pirmd., trečiadi., ketvirtadi., 3-6, penktadi. ir šeštadieniais 9-9 val.
CLEVELAND, OHIO SOUTH BOSTON, MASS.
1165 East 71 St. Tel. UTah 1-0807. Room 10 Ellis Bldg., 409 E. Broadway
Kasdien 10-7, šeštadieniais 10-5 val. Telef. ANDrew 8-8764. Kasdien 9-5, šeštadi. 8-2 val. Ketvirtadi. 9-7 val.

Galite siųsti maisto produktus, rūbus, rūbams medžiagas, avalynę, vaistus ir kitus daiktus. Kiekvienas siuntinys apdraustas ir garantuojamas pristatymas be atsiaro atlyginimo. Kiekvienas siuntinys gauna gavėjo pasirašytą pakvitavimą.

Siuntiniai išsiunčiami skubiai, be atidėlioimo ir pristatomi greitai kaip tik galima.

Veikiama specialiu susitarimu su INTOURIST (Maskvoje ir siuntiniai siunčiami į visas Sov. Rusijos dalis. Maitai apmokami čia, taip, kad gavėjas neturi primokėti.

Parcel Dep. GLOBE TRAVEL SERVICE savo įstaigose turi įvairių audėklų, maisto produktų ir kitų savo klientų patogumui.

Siuntinius galite Parcel Dep. Globe Travel Service įstaigoms siųsti paštu, tuoj gausite sąskaitas ir jūsų siuntiniai bus sutvarkyti ir išsiųsti paskyrimo vieton.

Savo siuntinius siųskite per įstaigą, kuri savo pasitikimumą įgijo 25 metų geru patarnavimu.

Prašykite informacijų ir katalogų.

O VISGI VERTA

ir tikrai neturėsite nuostolio, jeigu susipažinsite su paskutinėmis naujienomis. Tai yra sekanti prekė, kurios pralengia visas kitas gerumų ir pigumų.

RASOMOS MASINĖLĖS kainos nuo \$60.00.

LAIKRODŽIAI šveicarų ir kitų firmų nuo \$10.00.

FOTO APARATAI vokiečių ir kitų fabriku nuo \$15.00.

PLUNKSNAKOČIAI 14 kt. aukso, garantija, 10 nuo \$7.50.

RADIJO aparatai, su kuriais girdima beveik visos pasaulio šalys, žinoma ir iš VILNIAUS transliacijos, nuo \$45.00.

VAIKAMS vežimėliai, reto gražumo sportiniai ir nesportiniai drauge, vokiečių ir austrų firmų, kainos nuo \$40.00.

KATALOGAS išleistas, kuriame rasite lietuviškas plokšteles su 300 pavadinimų Kipro PETRAUSKO, KUTKAUSKO, ŠABANIAUSKO, DVARIONO, GRAUŽINIO, BIČKIENES ir kitų dainininkų įdainuotos.

GAIDAS, KNYGAS, TAUTINIUS drabužius ir kitus liet. meno kūrinius. Visko suminėti šiame trumpame rašinyje neįmanoma.

Ką bepirktumėte pasiteiraukite pas J. Karvelį, 3322 S. Halsted St., Chicago, Ill. Telef. YA 7-0677.

P. S. Prekės siunčiamos į visus pasaulio kraštus.

vyro grįžimą, kurį, nors ir netiesiogiai, tie buvę puskarininkai taip, rodos, aiškiai nušvėtė, lyg per pranašingą sapną.

Stovykloje ji nesuglaudė kokių nors naujų savo vyro neiškikimybės įrodymų. Paukštė dainavo chore, vėliau net vaidino, ir Grase Paukštienė mėgdavo pastyptoti prie salės barako langų ir pasižiūrėti repeticijų.

Prie jos iš pradžių buvo pritapę ir daugiau tokių žiūrovų, vaikai visiškai apguldavę langus ir sukeldavo triukšmą, bet ilgainiui ta mada praėjo; labai norintieji pasiklausyti ir pasižiūrėti buvo pradėti leisti vidun, kad tik už langų būtų ramu. Bet Paukštės Grase neatsisakė savo papročio stovėti kieme ir žiūrėti pro langą.

Niekas nejudino jos, niekam ji neužkliuvo, bet tas nuolatinis stovėjimas ir jai pačiai nedavė jokios naudos. Paukštė laikėsi be priekaišto net ir tais atvejais, kai už lango nematydavo savo žmonos. O dabar, kai jiedu taikiai aptarė važiavimo Kanadon reikalą, jis vis dėlto suprato, kodėl ta baimė nors trumpam išsiskirti yra tokia neaprepiama didelė: žmona priminė jam tą vėlyvą grįžimą...

Važiavimas Anglijon taip pat dar nebuvo galutinai nuspręstas, bet Paukštė norėjo būti tarp pirmųjų, tai ėjo po pietų kiemo takeliu, pasuko į įstaigą ir užsirašė.

— Aš užsirašiau Anglijon, — parėjęs tarė jis žmonai. — Eik dabar ir tu,

— Anglijon? — tarė žmona. — Anglijon aš tai nevažiuosiu.

— Kanadon nevažiuosiu, Anglijon nevažiuosiu, tai kur tu važiوسي? — Eik, užsirašyk, ir bus gerai.

— Ne, aš tai jau nevažiuosiu. Kur važiuoja šitie rupūžės Karveliai, tai aš ten joki būdu nekelsiu kojos. Tegu jie net rojūn važiuoja, o aš kartu su jais tai ne, už jokių pinigų! Rupūžė ta Karvelienė, ji, matai, pasijuoks iš manęs...

— Kartu negyvensit, — tarė Paukštė.

— Nenoriu, nenoriu, neį tą pusę pasižiūrėti nenoriu. Pasijuoks, matai, iš manęs. Aš nenoriu tuo pačiu oru kvėpuoti su tais siaurakakčiais! Kad dar būtų žmonės, kaip žmonės, o čia tai paskutiniai pasturlakai. Ne! Nueik ir išsibrauk.

Paukštė pakilnojo pečius, pakraipė galvą, bet nuėjo ir išsibraukė. Su Karveliais jie niekaip nesigiminavo, o santykiai visiškai pašlijo anom dienom, kai Paukštės žmona mėgdavo pastovėti prie salės barako langų. Ėjo Karvelio žmona vieną vakarą, čiuptelėjo Grase už rankovės ir nutoldama pasišaipė:

— Ar vyrelį saugoji nuo panų?

Karvelienė nueidama kelis kartus atuko į ją linksmą savo veidą ir dingo prietemoj išeinamosios duryse. Tada Paukštienė smuko už salės barako, iš už kampo patrykojo, kol smėliu prašlėpsėjo grįžtanti Karvelienė, ir

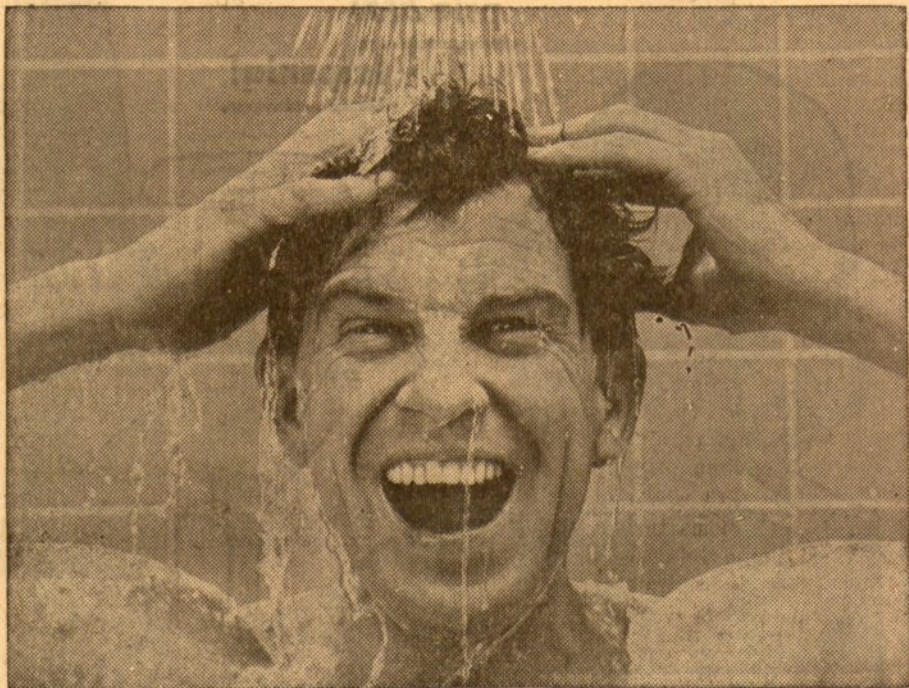
daugiau jau niekad nebedrįso savo stebėjimams naudoti šoninių langų. Kiūtodavo ji prie paties kraštinio gale, bet visados lyg ant žarijų ir visados jau sutemus. Sukalbės kas nors vieno ar kito artimesnio barako tarpduryje, sučerskės žingsniai, tai ji dunksinčia širdim ir šoka už aklinos užpakalinės sienos ir laukia, kol vėl nurims tas jai reikalingas kiemo kraštas.

Karvelienės pašaipa pasėjo jos širdy neapykantos sėklą. Neapykanta, lyg dirvoj piktžolė, augo ir stiprėjo su kiekvienu salės barako gale praleistu vakaru. Ta lojanti kalė, rupūžė! O dabar bėk per tą kalė nuo kiekvieno šešėlio ir slėpkis nuo sukosėjimo ir nuo žvyro sučerskėjimo. Stovėsi, tai ta-la-la ir paleis liežuvis. Tai ji Karvelienės atsilendavo iš tolo. Ragana! Rupūžė! O kai penktadienį tekinom bėgo į sandėlį maisto, tai tiesiog ir užsoko ant Karvelienės.

— Duoda sūrio! — atsitrenkusi į ją tarė Karvelienė.

— Duoda sūrio? — nesąmoningai pakartojo ji ir nubėgo, o tas pakartojimas Karvelienės žodžių, rodos, šviežių žarijų pripylė jai į širdį. Žinoma, ji pati kalta, kad atsiliepė, bet tai vis per tą staigumą. O anoji kaip drįso kalbinti ją? Ar nori susigerinti, kal iš naujo galėtų įkasti? Ne, jokių gerinimų! Už jokių pinigų!

Pats Karvelis dar pribaižė ją. Kai Kuz-

Koks puikus būdas pabaigti dieną!

Zmogau, koks jausmas! Patogumas... su tiek karšto vandens, kiek nori. Ir, niekad nėra rūpesčio, kad vanduo tuoj pasikeis į šaltą.

GREITO SILIMO AUI-40 GASO VANDENS ŠILDYTOJAS ŠILDO VANDENĮ GREICIAU... UŽ 1/5 KAINOS

Bus užtektinai karšto vandens visai šeimai, irgi AUI-40 Gaso vandens šildytojas duoda visą karštą vandenį visokiems reikalams... kada jums reikia. Jūs galite pirkti be jokio įmokėjimo — ir imkite 36 mėnesius išsimokėlimui.

Pamatykite šias garsias rūšis

Coleman Rex
Crane Rheem
Hotstream Roud
Permaglas Sands

Sears-Roebuck
PAMATYKITE SAVO
ARČIAUSIA LP-GASO
PREKYBININKĄ

THE EAST OHIO GAS COMPANY

SENIAU IR DABAR

Florida ir floridiečiai

K. S. KARPIUS

Du pasauliai

Plačiai ir visapusiai aprašius tai, ką baltieji žmonės Floridoje padarė, sukūrė ir naudojami, reikia pakalbėti ir apie antrąją jos pusę. Florida yra du pasauliai greta vienas kito: dvi skirtingos civilizacijos pašonyje viena kitos: baltųjų Europos žmonių atėjūnų ir senoji, amžius čia gyvenusių primityvė, proistorinė indėnų.

Nė pusvalandžio nevažiavus automobiliu iš didmiesčio Miami į šiaurę, vakarus ir pietus, kur prasideda pelkynai, gyvena tie primityvūs žmonės. Kaip per šimtmečius, nuo to laiko kai ispanas užkariautojas Ponce de Leon 1513 metais pirmą kartą iš pietinių salų, jau Ispanijos valdomų, atrado Floridą, indėnai buvo naikinami, ir šiandien jie veda kovą už savo išlikimą.

Sakytume, kodėl indėnai iš tų dešimtų tūkstančių ketvirtinių mylių pelkynų, neapsupa Miami miestą kurią naktį ir nesunaikina baltuosius savo skriaudėjus, kad ir nustumdami juos į Atlantą?

Visas vargas, kad tų indėnų, kuriems Florida tikrumoje priklauso, tėra tik apie 700...

Formaliai, nuo 1840 metų indėnai Sedinolai skaitosi karo stovyje su Washingtono vyriausybe už užgrobtą jų žemių, kai Amerika galutinai išmušus ispanus iš Floridos, ją prisijungė. Indėnai kariavo už savo teises, kol baltieji juos visiškai parbloškė ir nusprendė išstremti iš Floridos į indėnams skirtą rezervaciją vakaruose, Oklahoma teritorijoje. Dalis išėjo, tačiau apie 150 seminolų atsisakė apleisti savo gimtąją žemę ir pasislėpė tuose pelkynuose, pasiryžo laikytis. Jų ainių dabar yra apie 700.

Baltieji užvaldo žemes

Floridai atitekus Amerikos savastimi, baltieji pionieriai ten vykdami, kiek galėjo pradėjo graibstyti sau žemes, net ir tuose pelkynuose, kur tik galėjo valtimis nusiirti. Indėnai pasijuto, kad jie jau gyvena ne ant savo žemių. Jų savininkai yra atėjūnai.

Floridoje baltieji pradėjo nuostabiai kurtis tik pastarų 60 metų laikotarpyje. Ir ne kurortus steigti, bet pirmoje vietoje išnaudoti laisvai galimas kirsti girias, kurti žemdirbystę ir įsigyventi ten dėl patogaus klimato.

Kurortų eilė atėjo kiek vėliau ir palengva. Jų plitimas pasireiškė šio šimtmečio pradžioje. Ir tai tik ribotai. Tik po I pasaulinio karo pradėjo plisti komerciniu pagrindu. Po antrojo karo plitimas padidėjo dar keliariopai daugiau, ir dabar auga pasakiškai.

Skriaudžiami seminolai įsidrąsino siųsti protestus ir reikalavimus Washingtono vyriausybei, kuri jau nedrįso reikalauti jų dangintis į Oklahomos rezervaciją. Jau neva ėmėsi rūpintis jų reikalais. Tačiau federalės valdžios prižadai ir paskirto komisijonieriaus pastangos žiūrėti seminolų gerovės taip ir liko nusiškundimų ir nepasitikejimų objektu. Komisijonieriai matomai rūpinosi ir rūpinasi baltųjų, pasisavinusių indėnų žemes ir miškus, reikalais.

Neleidžia žuvauti

Tokiai padėčiai esant, tik per eitą rudenį pati Florida pasirūpino paskirti savo beteisių gyventojų reikalams komisijonierių. Mums beesant Floridoje tas komisijonierius atvyko į vieną seminolų kaimelį, kur buvo sušaukta platesnės apylinkės gyventojai, papasakoti ką Florida rengiasi daryti jų gyvenimo pagerinimui. Ir jį sutikę, indėnai galvas kraipė, klausė jo sakomų

projektų kaip jų gyvenimas privaltų būti tvarkomas, bet netikėjo ar kas ir iš šio pažado išeis.

Federalė valdžia, pavertus pietinį Floridos galą tų pačių pelkynų kelių tūkstančių ketvirtinių mylių plotą valstybiniu parku, uždraudė indėnams gaudyti sau žuvį ir medžioti ten esančius gyvūnus, kas yra paprastu indėnų užsiėmimu ir pragyvenimo šaltiniu.

Indėnai atsisako gyventi Floridos rezervacijose: jie nori sau žemės, kiti tiesiog apsigyvena gretimose žemėse — pelkynuose už rezervacijų ribų.

Florida susiduria su klausimu: pirkti atgal baltųjų pagrobtais indėnų žemes ir duoti jiems gyventi, tik taip pagerinant jų gyvenimo sąlygas. Nuo apgyventų "svetimų" žemių jie gali bent kada būti nuvyti ir vėl likti bastūnais. Užgrobti indėnų žemes leido federalė valdžia.

Tautiški rūbai spalvingi

Arčiau keleto viešelių, einančių per pelkynus, gyveną indėnai savo žolę dengtais stogais grytelėse, kurios mažai turi sienų, tik stogui laikyti ramsčius, gamina ir pardavinėja sustojantiems turistams savo rankdarbius nuo žuvų kaulų daiktelių iki savo margų audinių ir dėvėjimų dalykų.

Ypatinga, kad seminolai nesi-puošia plunksnomis, kaip šiaurietčiai indėnai vaizduojami. Jų audiniai skiriasi nuo vakarų indėnų audinių. Moteriškos dėvi skersai margus sijonus, kurie net panašūs į lietuviškų tautiškų audinių marginius. Viršutinės dalis moteriškos dėvi vienos kurios spalvos audinio, geltonos, žalios, raudonos ir kitokios. Kai sustoja trys moteriškos greta viena kitos, dėvinčios geltonos, žalios, raudonos spalvos jakutės, sudaro malonų, lietuvių širdžiai žavintį vaizdą.

Vyrai dėvi priešingai: jų mar-

Clevelando Coca-Cola Bottling Co., esanti 3705 Carnegie Ave., yra viena moderniausių įmonių. Nuotraukoje pilnas automatinių butelių pilstymas, kuris pasižymi šimtaprocentiniu higienišku. Clevelandiečiai, kurie domisi savo miesto įmonių augimu, turėtų neužmiršti aplankyti ir Coca-Cola Bottling Co. Čia pamatys pačią moderniškiausią įmonę, kuri clevelandiečius aprūpina gaivinančiu gėrimu.

Cleveland Coca-Cola Bottling Co. įmonėse darbas vyksta prityrusių ir gerai pasiruošusių specialistų priežiūroje. Generaliniu vedėju yra John T. Corbley, gi jo padėjėju ir pardavimo skyriaus vedėju Warren Kluth.

Cleveland Coca-Cola Bottling Co. kiekvieną mėnesį skelbiasi ir Dirvoje.

škiniai yra margi, įvairių spalvų mišinys, kelnės gi šiaip paprastos. Vyrai ir moteriškos atrodo normalaus, gražaus sudėjimo, sveiki, stiprūs. Visų plaukai juodi. Panašiai, kaip suaugusieji, tokius pat margus rūbus dėvi ir mergaitės bei berniukai.

Jų gyvenama aplinkuma sudaro skurdų, primityvų vaizdą. Ir jie tebėra primityvūs. Su Amerikos civilizuotu pasauliu turi mažai ką bendro. Nelanko mokyklų ir retas kuris moka angliskai, ypač toliau nuo pravažiuojamų kelių gyvenantieji.

MAX SOLOMON PLUMBING & HEATING

ELECTRIC SEWER CLEANING

7405 Superior Ave.

EX 1-0739 — Res. EX 1-2335

SPORTAS

VEDA ALGIRDAS BIELSKUS

PABALTIJŲ TAUTŲ SPORTO ŽAIDYNES CLEVELANDE

Šeštadienį, 18 gegužės, Clevelande įvyks pirmosios Pabaltiečių sporto rungtynės J. A. Valskybės.

Estai, latviai ir lietuviai turi gražias sportinio bendradarbiavimo tradicijas. Prisiminkime Pabaltės futbolo turnyrus, tarpvalstybines krepšinio, lengvos at-

letikos ir kitas rungtynes ir Pabaltės studentų SELL olimpijadą, kur be minėtų kraštų dalyvavo ir suomiai.

Atgaivinti Pabaltiečių sporto ryšius jau buvo eilė mėginimų, tačiau platesne prasme pirmieji sporto šventė įvyksta Clevelande FASKo iniciatyva (Vyr. Fizinio Auklėjimo ir Sporto Komitetas Šiaurės Amerikai).

Pagal susitarimą šiais metais Pabaltiečių rungtynes rengia lietuviai. Kitais metais rengs latviai ir sekančiais estai.

Programoje yra vyrų repreza-

tačių komandų krepšinio ir tinklinio ir moterų tinklinio rungtynės. Drauge vyks individualus stalo teniso turnyras. Labai gaila, kad paskutiniu momentu estai atsisakė atsiųsti krepšinio ir tinklinio komandas. Jiems nepasisekė sudaryti rinkinių, kurios jų manymu prilygtų lietuvių ir latvių klasei. Tikimasi estų dalyvių stalo teniso turnyre.

Lietuvių rinktinės yra sudarytos iš Čikagos, Urbanos studentų, Detroito, New Yorko ir Clevelando sportininkų. Asmeninis sąstatas bus paskelbtas artimiausioje ateityje.

Tikimasi, kad šių metų rungtynės tarp lietuvių ir latvių įvyks didelėje itampoje ir aukštoje klasėje. Latviai sudaro savo rinktinės irgi iš geriausių visos Amerikos sportininkų. Jie laikomi favoritais tinklinyje. Krepšinis yra dideliame klausuko ženklu.

Pereitos savaitės mūsų sporto šventė Toronte parodė aukštą krepšinio klasę. Rinktinės sudarytojai yra nusiteikę optimistiškai.

Tikimasi, kad Clevelando visuomenė skaitlingai apsilankys tiek žaidynėse, tiek tos pačios dienos vakare ruošiamame Pabaltiečių jaunimo susiartinimo koncerte ir šokių vakare.

Rungtynės vyks erdvoje Cathedral Latin High School salėje, kurioje sutelpa virš 900 žiūrovų. Stalo tenisas prasideda 10 val. ryto, kamuolio žaidynės ir oficialios žaidynių atidarymas 2:30 p. pietų. Koncertas įvyks irgi erdvoje ir puikioje Masonic Auditorijoje.

N.

CHICAGO

D. L. K. BIRUTES D-JOS
KONCERTAS-BALIUS IR
JONĖS KVIETYTĖS
PASIRODYMAS

Balandžio 27 d. Western Ballroom salėje įvyko DL Kunigaikštienės Birutės D-jos Chicago skyr. rengtas pavasario koncertas-balius, kurio pelnas numatytas Sibiro fondui papildyti.

Jau nuo 20 val. vak. svečiai šoko ir linksminosi prie puikios Akelio orkestro muzikos. Birutietės buvo kruopščiai pasirėngusios: labai turtingas bufetas ir loterija, skoningai ir jaukiai išdėstyti svečių staliukai, 22 val. prasidėjo programa, kurią pravedė akt. ir buvęs Kauno Radijofono pranešėjas Balys Račkauskas. Padaręs gražų įvadą, jis pabrėžė mielųjų birutiečių aukojimąsi lietuviškosios Tėvynės gerbūviui ir jų pastangas pribūti visur ten, kur globa ir meilė kenčiančiam lietuviui reikalinga. Jis džiaugėsi, kad į šį, Sibire esantiems lietuviams paremti koncertą-balių, kaip ir į visus kitus Birutės D-jos parengimus,

taip gausiai suplaukia svečių. Programą išpildė išraiškos šokių menininkė Jonė Kvietytė, pasirodama šiuos šokius: Saulėlydis Kanadoje (muz. Hayood), Linksma pasivaikščiojimas (muz. Levant), Playera (Grana-dos) ir originalią calypso kompoziciją — Maža išdykusi blusa (muz. Thomas).

Apie Jonės Kvietytės išraiškos šokių stilių ir jos pažangą verta plačiau kalbėti. Čia pasitenkinsime pasakę, kad ji Chicago publikos buvo šiltai priimta ir savo šokius puikiai išpildė. Ypač visus sužavėjo "Playera".

Jonės Kvietytės šokių charakteriui nemaža įtakos, be abejo, daro jos šokimas savaitinėje Kanados CBC televizijos programoje.

Menininkė buvo daug kartų iškviesta į sceną ir jai įteikta rožių. Programos viduryje akt. Balys Račkauskas padeklamavo prof. Šešplaukio - Tyrnuolio neseniai išverstą Byrono Vyno dainą, kurią lietuviškai teko girdėti pirmą kartą. Deklamavimas buvo taip meistriškai išpildytas ir vertimas taip pavykęs, kad publikai liko neužmiršamas įspūdis.

Visus loterijos biuletenus išpirkus, publika pakvietė "bešališkiausią vakaro svečią" — p. Jonę Kvietytę ištraukti laimingąjį bilietą, kuris turėjo laimėti visą apkrautą gėrybėmis stalą. Laimėjo p. M. Morkūnas. Svečių tarpe buvo eilė laikraščių redaktorių, "Margučio" radijo vedėja p. Vanagaitienė, banko prez. p. Kazanauskas ir kt. M. L-nė

Skaitydami KARĮ būsite gerai informuoti apie pasaulinius karinius įvykius, rasite straipsnių iš karinės ir Lietuvos istorijos retais paveikslais iliustruotų ir Lietuvos karių atsiminimų iš įvairių laikų.

Metinė prenumerata \$5.00; rašykite: KARYS, 916 Willoughby Ave., Brooklyn 21, N. Y.

Patark kalmynui

prenumeruoti

DIRVA!

DVIGUBO PLOČIO
39.99

ISPARDAVIMAS! Ankščiau buvo 69.50

Hollywoodo lovos

Spiruoklės prie kojų
Gražiai apkalti kraštai
Vidaus spiruoklės
matrasuose

Dabar, kaip dalį specialaus išpardavimo, mes duodame puikų lovos komplektą, kuris duoda metus patogaus miegojimo... Spalvotas kraštų apkalimas ir kiti įvairumai yra drauge... tos dalys randamos tik brangiose lovose. Dvigubo dydžio.

Naudokis
Patogių
Mokėjimo planu
**JOKIO
IMOKEJIMO**

Paštu ir telefonu užsakymai priimami. Šaukite CHerry 1-3000

The May Co.'s Basement Bedding Department

Laivyno kariai išbandė šią greit manevruojančią raketą, leidžiančią iš specialaus karinio vežimo, lengvai keliaujančio iš vienos pozicijos į kitą.

DIRVA THE FIELD

Redakcijos ir administracijos adresas — DIRVA, 1272 East 71 St., Cleveland 3, Ohio. — Telefonas: Henderson 1-6344, Redaktorius Balaš GAIDŽIONAS (buto telefonas: GL 1-3976).

Kompozitoriai - jubilatai

Stasys Šimkus ir Jeronimas Kačinskas

JUOZAS BERTULIS,
Los Angeles

Šį metų tenka minėti dvigubas sukaktuves: kompozitoriaus prof. Stasio Šimkaus 70 m. gimimo sukaktį ir jojo buv. studento komp. Jeronimo Kačinsko 50 m. gimimo sukaktį. Skirtumas tiksliai tas, kad prof. St. Šimkus jau amžinai išsilaikė Kaune, gi Jer. Kačinskas pilnas energijos kuria kompozicijas gyvendamas Bostone.

Stasys Šimkus (1887-1943)

Stasys Šimkus kaip lietuvių tautos žadintojas, dainius-entuziastas, kurio rūpesčiu duota daug kultūrinių jėgų mūsų tautai, netikėtai esantiems Lietuvoje, bet ir išsiskleidžiusiems po visą pasaulį, kiekvieno lietuvių yra žinomas. Todėl nestebėtina, kad okupuotojoje Lietuvoje daromi jv. rūšies minėjimai. Čikagoje, kad šį jubilatą tinkamiau pagerbtų, Dainavos Ansamblis (gegužės 12 d.) stato St. Šimkaus muzikalinį veikalą: "Išėjimai". Neabejoju, kad ir kituose lietuvių centruose, kur jie bebūtų, daromi minėjimai.

Ir tikrai, St. Šimkus yra vertas, kad jį minėtų. Juk jojo visas gyvenimas buvo: "gyventi dėl meno, dėl liūdos, dėl savo tautos ir tėvynės", kaip jis šio straipsnio autoriui yra išreiškęs. Jo nerami siela St. Šimkaus kūne netilpo, ji nuolat veržėsi į platybes. St. Šimkus visur matė trūkumus menui, per tai jis nuolat buvo kovos įtampos. To pasekoje, žmonės, kuriems tokio su juo dirbti, nevisai gerai jį suprato. Dėl to jie nuolat skųsdavosi, jog St. Šimkus yra nesugyvenamo būdo.

Kai St. Šimkus pradėjo savo pirmas kūrybos žingsniais reikštis, Lietuvoje buvo pusiau apžėlę dirvonai. Šių laikų asmenys gal pasakys, kad toje dirvoje buvo auginamos piktžolės. Bet tai nėra visai teisinga. Juk mes labai dažnai persigabename iš svetur to, ką rasdami geresnio (iš bėdos), ko patys neturime, arba labai mažai teturime. Tiesa, Naujėlis Lietuvoje, d-ras V. Kudirka (berods) Rusijoje, Mikas Petrauskas Amerikoje, Česlovas Sasnauskas Petrapily, Vydūnas Maž. Lietuvoje, K. Čiurlionis Varšuvoje buvo išleidę dainų rinkinėlį. Bet iš jų mažai tepateko į lietuvių renensanso besivystančius chorų, nes, arba tiems chorams dainos buvo per ilgios (Č. Sasnauskas), arba mūsų dvasiai persausos (Vydūnas), arba nelietuviškas stilius harmonijoje (V. Kudirka) ir t.t. Vien tikrai Naujėlis, M. Petrauskas ir K. Čiurlionis suprato mūsų tautos grynąją nuotaiką. Bet tai buvo vis dar permaža.

Lietuvoje, po spaudos atgavimo, tarsi naujais spiečiais lietuvių veikimas ėmė sparčiai reikštis. Tad chorvedžiai prašė ir ieškojo maldaudami chorui medžiagos. Čia į tautą išėjo St. Šimkus. Bet prieš duodamas kitiems, jis panoro pats apsiservuoti gilesnėmis žiniomis.

Baigęs pas J. Naujėlį 3 metų vargonų studijas, buvo bepradėjęs veikti. Bet likimas jį nukreipė į Varšuvos konservatoriją. Net patsai konservatorijos direktorius prof. Mlynarski jam

pasiūlė stipendiją iš savo lėšų. Čia jis baigė vargonų klasę (prof. Surzinskio). Prieš tai, Petras Vileišis subsidijavo, kai St. Šimkus mokėsi vargonus Vilniaus Muz. Mokykloje. Tad vargonus St. Šimkus buvo išstudijavęs ganėtinai. Bet St. Šimkui vis dar buvo permaža. Jis nuvyko į Petrapilį, kad galėtų studijuoti pas profesorius: Liadovą, Šteinbergą ir Vitolį.

Baigė konservatoriją su kompozicijos specialybe. Bet jam dar buvo maža. Nuvyko į Maskvos konservatoriją ir 1914 m. ją baigė. Grįžus į tėviškę, po 6 metų veikimo pamatė, kad jam dar žinių neužtenka jojo siekiams, todėl nuvyko į Leipcigą. Ten 1922 m. baigė konservatoriją. Iš ten išėjęs jau juto, kad savo "indą" žiniomis ganėtinai pripildęs. Ir stvėrėsi energingai darbų platesniame maste.

Ir bestudijuodamas St. Šimkus visados pasireiškėdavo. Nuolat išleisdavo kokį nors rinkinėlį arba pavienias dainas. Chorai gi graibstytė graištė. Tikrai duok! Nes St. Šimkus turėjo įgimtą savybę, jis sugebėjo dalyką taip suharmonizuoti, kad visiems pavieniems balsams nebuvo nubodu, lengvai prieinamas ir gražiai, sultingai skambėjo.

Sėpmo organizacija šelpė I. jo Didžiojo karo nukentėjusius, prašė St. Šimkų vykti Ameriką, kad parinktų aukų. Atlikęs savo užduotį, St. Šimkus sumanė Amerikoje ilgėliais pasilikti. Čikagoje (1918-21) jis vedė "Birutės" chorą. Bandė išleisti muzikos žurnalą: "Muzika", bet neišlaikė, po dviejų numerių turėjo sustoti, nes neturėjo sau tinkamų talkininkų. Amerikiečiai St. Šimkų mylėjo. Labai gailėjosi, kai jis 1920 m. apleido Amerikos kontinentą.

St. Šimkus skubėjo į Lietuvą, nes čia buvo reikalingos visų rūšių jėgos. Atvykus į savo tėvynę, tuojau suorganizavo muzikų-entuziastų būrelį (savanorius -

kareivius), į kurį įtraukė mūsų solistus: Kiprą Petrauską ir Antaną Sodeiką. Su paskaitomis ir koncertais jie važinėjo po Lietuvos frontus, kad mūsų kariams pakeltų nuotaiką.

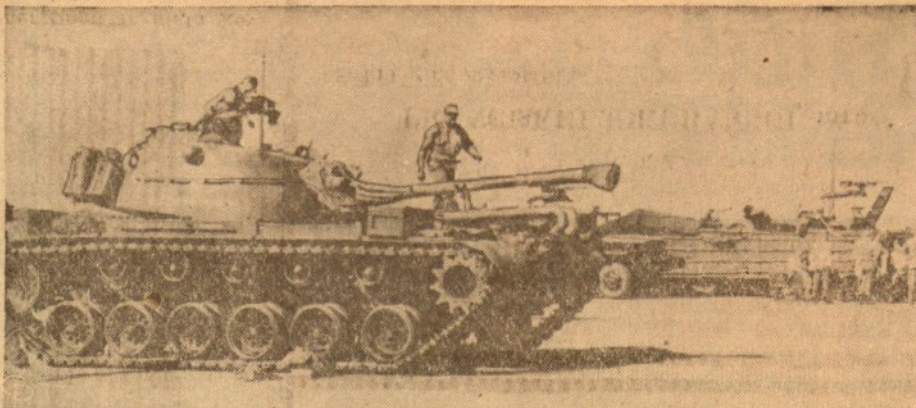
1923 m. prisijungus Klaipėdos kraštui prie Didž. Lietuvos, St. Šimkus Klaipėdoje įsteigė konservatoriją. Parinktieji iš visos Lietuvos gabiausiai muzikoje, čia buvo auklėjami, kad iš jų išeitų tautai kultūrinė jėga. Vietos vokiečiai, pamatę šią jėgą, nusigando, darė spaudimą į šviet. M-ją, kad šį žydinį uždarytų.

Klaipėdos spaudimo Kaunas neatlaikė ir to pasekoje Klaipėdos Valst. Konservatoriją uždarė. Kodėl vokiečiams buvo taip svarbu, kad šią įstaigą uždarytų? Juk jie patys net savo vaikus ten siuntė mokyti. Atsakyti gali tiksliai tas, kuris aną judėjimą matė: konservatorijos studijos savo geru poelgiu kai ką erzino. Konservatorijos studijos, pavieniai ir grupėmis, važinėdavo po Klaipėdos kraštą su koncertais; beveik kiekviename didesniame bažnytkaimy susirinkdavo chorai, kuriems vadovavo irgi tie patys jaunuoliai. O tai vis buvo daroma, kad išlaikytume lietuvišką gyvatą.

Kuris stebėjo St. Šimkų ir jo veikimą objektyviai, tikrai galėjo padaryti išvadą, kad St. Šimkus yra lietuvių muzikos gyvenimo reformatorius. Kad smulkiau apibūdintume St. Šimkaus siekius, veikimą, priemones ir t.t., tektų prirašyti tomus. Trumpai suglaudus galima pasakyti, kad jei nebūtų St. Šimkaus, lietuviškoji daina dar ilgiai būtų merdėjusi, Lietuvos mokyklos dar ilgiai vargtų be tinkamų pedagogų muzikoje; operos ir kitokie orkestrai dar ilgiai jaustų spragą ir samdytų svetimšalius.

Kompozicijos sryty, chorvedyboje, operų, simfonijų dirigavimu, operos personalo vokaliniam papildyme — vis tai naujos jėgos, kurios atplaukė iš St. Šimkaus rūpestingai globojamos muzikos šventovės.

Nevienas jaunuolis, kuris išėjo į stiprius muzikos šulius, būtų gal net ligi šiol dirbęs juoda darba, iš kurio St. Šimkus ištraukė. Ir vis tai St. Šimkaus nuopelnai, kurie yra įrašyti į Lietuvos ir Lietuvos muzikos istorijos lapus.

JAV laivyno šeštosios armijos daliniai, kurie buvo buvo pasiėmę ir tokį, daug pasakantį krovinį... nuvykę į Viduržemio jūros rytinį kampą su savim

Kompozitorius Jeronimas Kačinskas (gimė 1907. IV. 17 d.)

Kompozitorius Jeronimas Kačinskas irgi yra vienas iš tų jaunųjų jėgų, kurie, tarsi kultūrą nešantieji balandžiai išskrido į pasaulį. St. Šimkui atidarius muzikos šventovės langus. Tiesa, Jer. Kačinskas ir St. Šimkus muzikoje buvo tarsi dvejios asmenys, kurios susijungusios duoda kibirkštį.

Jer. Kačinskas į Klaip. Konservatoriją atėjo gerokai pasišarvojęs muzikos žiniomis. Todėl jis čia jautėsi tarsi žuvis vandenyje. Čia jis daug žinių pasisėmė, bet jį tas nepatenkino, jis ko tai ieškojo. Jis ieškojo to, kas buvo ne vadovėliuose, bet kas buvo parašyta tarp eilučių.

Kai kompozicijos pamokose prof. St. Šimkus užduodavo namų darbus, Jer. Kačinskas atnešdavo savaip parašes. Tas St. Šimkų pykindavo. Jis nuolat klausdavo: — "Na, pasiklausyk, na, ar gražu?" (skambina jo darba).

Bene po poros metų darbo, St. Šimkus, grąžindamas Kačinskui rašto darbą, sako: "Žinai, broliu, iš tavęs rimtas kompozitorius nebus. Patarčiau kompozicijos pamokas nutraukti".

Bet, apsirikta. Jer. Kačinskas, apleidęs Klaip. Konservatoriją nuvyko į Pragę ir konservatorijoje pas prof. Haaba studijavo ketvirtatonię muziką. Čia Jer. Kačinskas atrado save.

MOTULEI

Z. Dzūkaitis

Tau baltos gijos galvą puošia,
Akių gelmėj paskendęs ilgesys,
Dvi žvaigždės tavo skruostais rieda —
Išskridę paukščiai ar begriš?

Pro tuos vartus vaikai išėjo —
Sudilo ir įspautos pėdos;
Daina aidėjusi sodybom
Voratinkliu ant rūtų sėdo.

Motule mano, aušros žvaigždele,
Svetimuos vėjus tavo paukščiai;
Vai kad galėčiau vartus praverti,
Prie tavo kojų vėl prisiglausčiau,

Laikas palaužė šulinio svirtį —
O tu dar vartuos vis teberimai;
Galvelė žydi baltomis gijoms,
Tu lauki, lauki paukščių skridimo.

Šią konservatoriją baigęs, jis pasijuto turįs savy muzikos paraką. Ima savo žinias skleisti į pasaulį. Londone (nebeatsimenu datos) buvo suruoštas tarptautinis muzikos festivalis. Viso pasaulio naujosios muzikos kompozitoriai prisijungė savo kūrinius. Mūsų Jer. Kačinskas buvo vienas iš tų išrinktųjų. Ir jojo Notetas buvo atliktas prieš pasaulinius muzikus. Jį sveikino entuziastingai.

Apie Jer. Kačinską užsienis žinojo. Lenkų radijo Varšuvoje kalbėdami apie pasaulinio mąsto muzikus, paminėjo taipgi ir Jer. Kačinską. Sakė: "Jeronimas Kačinskas yra naujosios muzikos stipri pajėga. Užsieny jis turi vardą. Tiksliai pati Lietuva kodėl tai jo nenori pripažinti".

Jer. Kačinskas dar plačiau būtų žinomas, jei jis nebūtų toksai kuklus. Jis yra gabus dirigentas. Simfonijas ir operas jis beveik visados išmoka mintinai ir diriguoja be partitūros. Tą daro tiksliai tokie gabūs dirigantai kaip Toskanini ir panašūs.

Jer. Kačinsko veikalai yra perkaldami apie pasaulinio mąsto

dais. Jo veikalai reikalauja galingų chorų ir akompaniamento. Bet yra ir nesudėtingų veikalų, kurie yra su noru priimti kiekvieno choro.

Jer. Kačinskas yra pačiame muzikos pajėgume kurti. Savo tautai ir pasauliui jis dar gali daug naujo atnešti.

Tad linkime jam jėgų ir ištvėrmės kūryboje. Linkime, kad jis niekad neatidėtų į šalį impulso, jei jo geroji muza duos įkvėpimo net ir į milžinišką veikalą.

LIETUVIŲ TAUTINIO SAJŪDŽIO RIKIMŲ KOMISIJOS

PRANEŠIMAS NR. 1

1. Lietuvių Tautinio Sajūdžio Centro Valdybai korespondenciniu būdu rinkti Rinkimų Komisiją sudaryta Chicagoje šios sudėties: inž. Domas Adomaitis, dr. Juozas Bartkus, Petras Glemža, dr. Jonas Paplėnas ir dr. Steponas Stankus.

2. LTS Centro Valdyba siunčia balsavimo lapus su kandidatų sąrašu ir rinkimų tvarkos instrukcija visiems nariams, įrašytiems į LTS centre esamus sąrašus. Tačiau daugelio adresai yra pasikeitę, o kai kurie dėl kurių nors priežasčių gali būti ir sąrašus ir visai neįrašyti. Todėl LTS nariai, negavę iš Centro Valdybos balsavimo lapų, gali iki 1957 m. birželio 1 dienos Rinkimų Komisijai pareikšti norą dalyvauti rinkimuose ir, pranešę savo vardą, pavardę ir adresą, įsirašyti į rinkimų sąrašus. Jiems Rinkimų Komisija tuojau pasiųs balsavimo lapus.

3. Australijoje gyveną LTS nariai, negavę balsavimo lapų, kreipiasi ne į Rinkimų Komisiją, bet į jos įgaliotinį šiuo adresu: Mr. P. Lukošūnas, P. O. Box 1665M, GOP, Adelaide, S. Australia.

JAV-se, Kanadoje, Pietų Amerikoje, Europoje ir kitur gyveną LTS nariai kreipiasi į Rinkimų Komisiją Chicagoje.

4. Balsavimo lapai rinkimų instrukcijoje nurodyta tvarka išsiunčiami Rinkimų Komisijai iki 1957 m. birželio 15 dienos.

5. Rinkimų Komisijos adresas: Dr. J. Paplėnas, 5647 S. Wood St., Chicago 36, Illinois, U. S. A. Chicago, 1957 m. balandžio 23 d.

Lietuvių Tautinio Sajūdžio Rinkimų Komisija

IŠTIKUS GAISRO NELAIMEI

Kada jūsų namai arba rakandai tampa sunaikinti arba sugadinti ugnies, kreipkitės į P. J. KERŠIS, dėl apkaunimo, ko visada reikalauja apdraudos kompanijos pirm, negu išmoka už nuostolius.

P. J. KERŠIS,

609 Society for Savings Bldg.
Telef.: MAin 1-1773
Rezidencija: PENINSULA 252

NAUJIENA!!!

PINGAI siunčiami į Sov. S-gą, Lietuvą, Latviją, Estiją. Pilnai garantuota ir oficialiai 100 rublių \$10.00. Persiuntimas atseina \$5.00. Perlaides didžiausia suma \$50.00. Tačiau galite siųsti perlaides kiek norite.

GRAMERCY

Shipping Co., Inc.

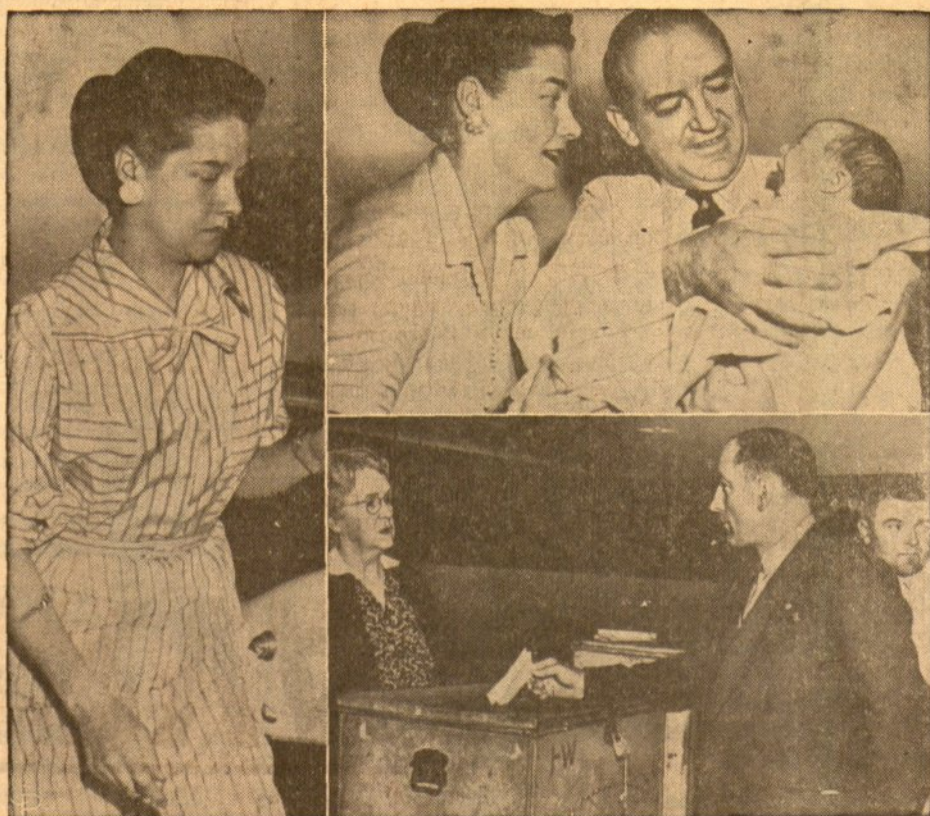
744 BROAD STREET,
NEWARK, N. J.

Licensed and Bonded by N. J. State Banking Commission

DIRVA

LAUKIA

JOSŲ TALKOS!

Eidamas 47 metus staiga mirė senatorius J. R. McCarthy, pasižymėjęs energinga ir kieta kova prieš komunistus. Nuotraukoje senatoriaus McCarthy žmona, jų džiaugsmas išsūnyta dukterim ir sen. McCarthy balsavimas paskutiniuose rinkimuose, kur jis savo konkurentą pralenkė ketvirčiu milijonų balsų.

Gerbiama kolegai

Dipl. inž. JONUI VASIUI,

jo seseriai mirus, gilią užuojautą reiškia

ALIAS Bostono skyrius

PAULINAI JOKUBAITIENEI, ALGIRDUI, VYTAUTUI ir VIKTORUI, bei jų šeimoms mylimam vyrui, tėveliui ir broliui

A. + A.

PRANCIŠKUI JOKUBAIČIUI mirus, reiškia gilią užuojautą.

Gediminas Zebertavičius